

diar cosos

Núm. 36 Setembre - Octubre 93 Calonge 200 Ptes

- Festes de Sant Miquel
- 100 anys del Patró Martina
- Una pinzellada de la història musical de s'Horta
- Agustina Cladera: Nova presidenta del C.D. Santanyí

Aquesta publicació no té cap finalitat lucrativa

Setembre-Octubre '93
Nº 36
Mn. Antoni Vadell, 2
07669 CALONGE
Preu: 200 Ptes.

CONSELL DE REDACCIÓ:

Maria Adrover
Isabel Rigo
Josep Estelrich
Maties Adrover
Guillem Roig
Maria Josep Coll
Jaume Vallbona

COLLABORADORS:

Jaume Rigo
Josep Adrover
Joan Grimalt
Miquel Pons
Jaume Serra
Marc Vallbona
Pere Ferrer
Pep Bonet
Sebastià Bonet
Pere Terrasa
Maria Encarnació Rosselló

Agraim totes les col·laboracions i el suport de qui s'anuncia a les nostres planes i de qui ens llegeix

DL 148-1988

Imprimeix:

ETIRRENA, S.A.
TEL: 55 52 12
C/ Pintor Joan Gris, nº 2
MANACOR

Els escrits d'aquesta publicació expressen únicament l'opinió dels seus autors.

**100 ANYS
DE
MIRO
ILLES BALEARS**

CRÒNICA

***** dels darrers esdeveniments *****

CRONICA

18 juliol.- Una bona partida de calongins ha partit ben dematí cap a Escorca per atravesar el Torrent de Pareis. Tothom ho ha aconseguit i no hi ha hagut cap denou. Devers les tres s'ha arribat a sa Calobra i després d'un bon bany han preparat un trampó, saborós com no ho havia estat mai.

28 juliol.- Un fet estrany ha passat a Calonge: un cotxe que ha passat per davant ca l'amo en Toni Pinya s'ha aturat i s'ha enduit la gabieta que hi havia amb una catenera devora es portal de la casa. Ja ni feia d'anys que aquesta gabieta estava allà penjada, però es veu que a aquests passants les va fer gola. N'hi ha que tenen barra.

29 juliol.- Altre cop han entrat a robar en el forn de Calonge. Aquest

cop s'han enduit la bossa a on, la filla, na Margalida duia les seves identifications personals. Es que no guanyen per "sustos".

31 juliol.- Han tornat a entrar a robar a l'estanc de Calonge. Però lo pitjor ha estat que han tirat spray d'aquest entebanador a l'amo en Toni, ha estat una estona que no es trobava gaire bé. L'acabament del mes ha estat un poc mogut, més que mogut, estrany. Que els qui vinguin siguin millors.

1 Agost.- Avui horabaixa ha estat batejada a l'església de Sant Miquel na Magdalena Juan Estelrich amb gran goig per part dels seus pares Ramón i M. Magdalena. Els padrins de Font han estat Antònia Juan i Josep Estelrich.

LLOCS DE VENDA:

CALONGE:

BAR DEPORTIU
BOTIGA CAN BINIMELIS
ES FORN
BAR NOU
BOTIGA CAN POLLA
BAR TELÈFONS

S'ALQUERIA BLANCA

BOTIGA CAN GATÓ
SUPERMERCAT RIGO

SANTANYÍ

PAPEPERIA-FOTOTG. BORDOY
SUPERMERCAT LAS VEGAS
PAPERERIA TONI MESTRES

CALA D'OR

BAR ADROVER
ELÈCTRIC MANRESA
LLIBRERIA MIGJORN
ESTANC D'ES TACONER

S'HORTA

PAPERERIA SA BALDUFÀ
BOTIGA CAN COMPANYY
ES FORN

2 Agost.- A dins el moll de Cala Llonga, quan anava a repostar benzina, s'ha pegat foc una llanxa, tot ha quedat negre, una gran fumatera es veia to arreu de Cala d'Or. No han registrat desgràcies personals, encara que hi ha hagut ferits.

6 Agost.- Ha mort, al Monestir de les Clarisses-Capuxines, Sor Maria Bàrbara Vadell Grimalt, de Can Roca a l'edat de 93 anys.

7 Agost.- Aquest dia ha estat un gran dia per En Jaume de Can Roca i na Maria Josep: Avui s'han casat a l'església de Selva. Els desitjam la major felicitat.

10 Agost.- S'ha celebrat una festa molt especial: Els 100 anys del Patró Andreu Martina. Molts anys!

22 Agost.- Ha estat batejat el nin José Olveria Amengual, fill d'Aina M. i Francesc Javier, que des de fa una temporada resideixen a Calonge, a Cas Fidever

5 Setembre.- S'ha celebrat a la llar dels padrins, l'Assemblea anual de la Tercera Edat. Després de pagar les quotes de cada any i xerrar de diversos temes s'ha repartit gelat, ensaimada i coca per tots els presents.

11 Setembre.- Uns quaranta Calongins han partit cap a Lluç a la XIV pujada a Lluç de la part forana. De Calonge havia partit a les 6 de s'horabaixa en Tomeu Polla acompanyat per Estevez. De Felanitx també ha partit en Miquel Taconer i tots ens hem trobat a Inca per partir cap a Lluç. A l'arribada els esperaven xocolata i donuts i més tard s'ha celebrat una missa i s'han fet ofrenes a la Mare de Déu de Lluç.

29 Setembre.- Festivitat de Sant Miquel. Festa Grossa a Calonge. Missa Solmene, refrescs per tothom i l'horabaixa partit de fadrins contra casats que va acabar en l'empat 7-7, trencadissa d'olles i correguda de Cintes pels més petits i a la nit l'obra

Magdalena Juan Estelrich

de teatre: I encara va acabar bé, original de Catalina Rigo, escenificada pel grup Es Pou del Rei.

2 Octubre.- L'horabaixa, cal destacar, el partit de basket, homenatge a Antoni Adrover Vallbona, en els que varer jugar l'Equip del Joan Capó de Felanitx contra els companys d'en Toni, l'equip que ell durant tants d'anys havia jugat per Sant Miquel. A l'inici del partit es va fer entrega d'una placa commemorativa als pares d'en Toni. El partit es va acabar amb l'aventatja del Joan Capó per uns 20 punts de diferència.

COSME JULIA

TALLER DE CHAPA Y PINTURA

C/ Castell, 11 - Tel. 16 70 82

07669 CALON GE

**BAR - RESTAURANTE
CA'N MARTINA**

MIGUEL RIGO
ESPECIALIDAD EN PAELLAS
PESCADO Y MARISCOS FRESCOS

Passeig des Port, 56
Teléfonos 657517 - Privado 643013

07691 - PORTO PETRÓ
(Mallorca)

COSES

"In Memoriam" d'una gran calongina i una cristiana excepcional

Dia 6 d'agost d'aquest any 1993, dia de la Transfiguració del Senyor, moria al Monestir de les Clarisses-Caputxines de Ciutat Sor Maria Bàrbara Vadell i Grimalt. Tenia 93 anys d'edat.

En vida, era coneguda com na Maria de Ca'n Roca.

Na Maria, havia nascut a la darreria del segle passat, quan el segle de les Llums ja caminava, irremediament, a la seva fi. Era un 24 de novembre de 1899.

Sisena i última filla de l'amo en Toni (el famós glosador) i madò Bàrbara de Can Roca.

D'al.lota, com li agradava recordar a ella, era una adolescent molt eixerida. Havia tengut uns quants pretendents que li feien la cort.

Però, un bon dia, gràcies a la intervenció d'una sèrie de monges franciscanes i capellans de l'entorn, decidí entrar monja tancada. Volia seguir les passes d'una altra calongina, que feia tres anys l'havia precedida en el mateix camí: Sor Catalina Thomàs Adrover i Soler, de ses Aigües.

Així doncs, el 8 d'agost de 1926, amb vint-i-sis anys d'edat, fou acompanyada per la seva mare i dos dels seus germans per entrar al Monestir caputxí, sense més equipatge que la dot de cinc-cents duros que hagué d'aportar a la Comunitat.

Professà el 14 de febrer de 1928, posant-se el nom de Sor Maria Bàrbara, en el record de la seva estimada mare.

El primer ofici que li encomanaren fou el de "ropera" durant dos trien-nis. Més endavant, fou nomenada "Tercera de torn" (l'encarregada de

fer les comandes del torn). Després "refitolera", la que cuida del refetor, que és com elles anomenen el menjador. Seguidament "dispensera", la que s'encarrega del rebost. I finalment, on vertaderament tudà la major part dels seus anys de clausura, trenta, fou en l'ofici de "planxadora". En aquesta última tasca és on dedicà la major part de la seva vida contemplativa que, unida a l'oració i a l'alabança a Déu al Cor feren possible la seva realització com a religiosa.

De tracte, era molt agradable. Era considerada una dona de molt de seny. I amb una memòria que encandilava tots els qui tenguérem l'oportunitat de conèixer-la i tractar-la.

Tenia fama de monja molt lliurada a la seva vocació. Dedicà tota la seva

vida a pregar i intercedir per tots els calongins, especialment pels seus familiars.

Després de seixanta-set anys exactes d'haver donat la passa cap a la consagració religiosa, fou cridada pel Pare a reunir-se amb tots els cristians i homes de bona voluntat que, com ella, han passat per la vida fent el bé i estimant.

Així com ella oferí la seva oració preferent a pregar per tots i cadascun dels calongins, podem estar segurs que ara intercedeix per aquest poble de Calonge que ella tant va estimar i recordar, malgrat fes tants d'anys que no hi havia estat.

Descansi en pau!

Josep Adrover i Vallbona.

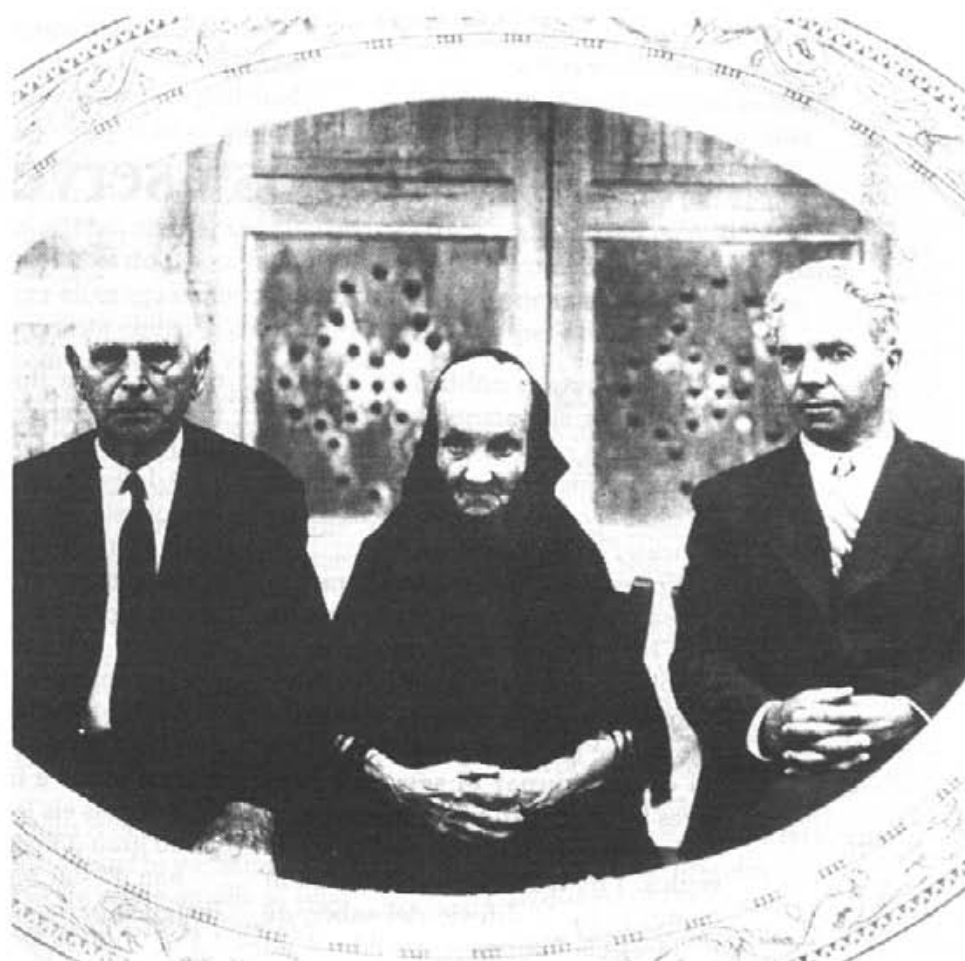
Retrat de l'amo en Joan Marines amb la seva germana Bàrbara de Can Roca i el fill d'aquesta, Francisco (resident a l'Argentina)

La meua intenció era fer sortir aquest retrat al passat número de la revista, acompanyat de les gloses que us feia sota el títol "Que diria es padrí!", però li havia perdut sa pista, i era l'únic que recordava haver vist del padrí Joan: cosa que demostra que no es passà molt de temps per dins dels retratistes si tenim en compte que visqué més de noranta anys.

Pens que a una data tan assenyalada com són les festes de Sant Miquel, aquests dos germans tenen ben guanyada la seva presència -a més de formar una família nombrosa, varen tenir l'honor que pocs aconsegueixen: ésser el padrí i la padrina del poble, ésser els més majors de Calonge.

Aprofit també l'ocasió de donar les gràcies al cosí Joan Grimalt Adrover, ja que ha estat ell el qui m'ha datat noves de la foto i qui s'ha preocupat de dur-lo a revelar -l'original es deu remuntar cap als anys trenta-. Moltes gràcies Joan i bones festes per tots.

Joan Grimalt.

Andorra, nou Estat Membre de l'ONU

Andorra és l'únic estat de la nostra Nació Catalana que ha sobreviscut a la voracitat dels estats veïns, pot ser pel fet que al llarg dels seus set-cents anys d'història no ha conegut cap guerra. Enguany mateix Andorra ha aprovat la seva primera constitució, cosa que ha fet que en el camp polític

es convertís en un estat modern, homologable amb les constitucions democràtiques d'arreu del món. Fins aleshores la seva forma de govern era medieval, i això li barrava l'entrada a l'ONU. Però, el passat 28 de juliol Andorra va entrar a formar part d'aquest organisme internacional. Va ser un dia històric per a la nostra

comunitat nacional. Per primera vegada el català es manifestà com a idioma oficial del més important fòrum internacional. Ara Andorra pot liderar la cultura catalana a escala internacional.

Jaume Vallbona.

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

— Centre Coordinador —

Recursos i serveis

La biblioteca pública ha d'oferir als adults i als infants la possibilitat de seguir el ritme de la seva època, de continuar instruint-se constantment i d'estar al corrent dels avanços de les ciències i de les lletres.

Presentats d'una manera atractiva i posats constantment al dia, els llibres han d'ésser una prova viva de l'evolució del saber i de la cultura, d'aquesta manera, ajudarà als lectors a formar-se les seves pròpies opinions i a desenvolupar el seu gust i les seves facultats crítiques i creadores.

La paraula impresa és des de fa segles, l'instrument universalment admès per a la difusió del saber, de les idees i la informació els llibres, les revistes i els periòdics, segueixen essent els principals medis que han de dispondre les biblioteques públiques.

Però la ciència ha creat noves formes de suport a la informació que

ocuparan un lloc cada vegada més important entre els instruments de les biblioteques.

Adults i nins han de poder trobar en aquesta, obres reproduïdes en un format reduït que faciliti el seu emmagatzament i transport, pel·lícules, diapositives, disc i cintes perquè aquestes són també formes vàlides per transmetre coneixements.

La biblioteca pública ha de dispondre d'obres i documentació sobre tots els temes a fi de poder satisfer el gust de tots els lectors sigui com sigui el seu grau d'instrucció i cultura.

han d'estar representades totes les llengües parlades per la comunitat i ha de posseir en llengua original els llibres que tenen una importància mundial.

La biblioteca pública ha de posseir locals i mobiliari agradable i familiar, és indispensable que els lectors tinguin lliure accés a les estanteries.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

Dies i Gloses

Calonge en festes

"Calonge té sa senyera
allà a dalt des campanar
de festa major està
i el seu dolç onejar
ens diu que a tots ens espera
sigui gent estrangera
o sigui gent familiar
tothom a gust estarà
sigui extern o d'arrel.
Això ens ho diu Sant Miquel
que és es patró des poble
d'una gent senzilla i noble
que en té tot per a tothom
a ningú demana es nom
tothom és ben arribat
de sa seva hospitalitat
gent de tot el món en parla
des més petit a n'es batle
no vos faltará una mà
en tot poden participar
a ningú es discrimina
exposa randes sa padrina
també mostres de ganxet
un grepat o un esplet
de tipos de punt de calça
fa anar ses dones a l'alça,
li volen agafar es model.
Bons bunyols i bona mel
coques dolces estufades
receptes per fer panades
i si voleu que surtin bé
ous des vostro galiner

sabigueu que heu de posar,
emperò se guardarà
sempre un poc de secret
mentrestant es padrinet
ha trempat bé es guitarró
tant mos cantat una cançó
com balla dues mateixes
que li fan olvidar ses queixes
també es dolor i sa reuma
per ell es igual que un deuma
que està obligat a complir
com a sa taula es vi
que li varen prohibir
però en beurà aquest dia
per transmetre alegria
i a tothom desitjar sort.
Tampoc no hi ha cap esport
que a ses festes pugui faltar
siguin proves de billar
o ses carreres de peu
per veurer-les ningú seu
se donen sa bona manta
de dos anys fins a noranta
enguany se n'hi han apuntats.

Molts d'ells estan entrenats
s'altra just hi participa
per un segon amolla sa pipa
per poder dir he corregut
i de Ciutat han vengut
dos equips de baloncesto
de pobles i de Calonge el resto

han preparat un bon torneig
i de cada any jo les veig
a tots molt més animats
es d'aquí no estan federats
i donaran sa gran batalla
sa gent anima i ralla
com si fos un mundial
abrassades en es final
com fan els bons esportistes
no mancaran es xiclistes
per donar emoció
com és en Toni Senyor
o en Miquel Taconer
com cada any torneig també
de flútolet o futbol-sala
i uns vestits nous de gala
es d'aquí estrenaran
són més bons es qui vendran
però ho hauran de demostrar
premis per tots i haurà
això és algo que mai s'oblida
després farem una crida
que juguïn casats-fadrins
llavors per divertir es nins
venga carreres de cintes
amb dibuixos gravats en tintes
i altres tenen un refrà
lo que mai hi pot faltar
és sa trencadissa d'olles
que a tothom diverteix
això a tots mos serveix
per haver cobrat talent

RESTAURANT
Blanco y Negro

Tel. 64 34 65
Porto Cari - CALA D'OR

100 ANYS
DE
MIRÓ
ILLES BALEARS

a un costat n'hi ha més de cent
que ses paelles remenen
per dur ordre tiquets venen
que són a preu de regal
allò és un lleny total
no hi cabria una agulla
però abans de girar fulla
un poc a pens en contarem
setze mil n'apuntarem
ens ha dit un que s'enrolla
sa botiga de Can Polla
era acaramull i han fet net
i si és en Maganet
no se mou de sa pastera
s'arròs diven fa mengera
ja se posen a escaldar
begudes per tothom hi ha
coca dolça i amb verdura
que tots quedarem sedolls
llavors ses miques pes polls
diu allà enfora un betzol
tir en es colom al vol
s'horabaixa a can Banyeta
tothom que té escopeta
pareix que s'hi ha apuntat
anau tranquils no és cap vedat
tampoc caçadors furtius
però es tracta d'anar vius
per poder tirar s'esquerr
perdona-me si els cas m'err
ja que no som caçador
es trons i qualche perdigó
se senten de Cala d'Or
premit té es dolent i es bo
són molts que hi col.laboram
amollada d'aviram
prepara en Tomeu Polla
no hi ha cap au sedolla
totes volen de calent
participa molta gent
per veureu bé ningú seu

qualque torçada de peu
sol està a l'ordre del dia
seguirem i farem via
sa moqua casi hi hem deixat
un, un parell n'ha agafat
i s'altre no ha arribat a res
casi de fosca ja és
sentim bramar sa somera
a veure sa torronera
pensarem encara en sos nins
a un comprarem patins
torró i bosses d'avellanes
em suat i tenim ganes
d'anar-mos a dutxar
es vespre hem de tornar
hi ha pallassos i jocs de mans
tant a petits com a grans
es algo que mos agrada
així passarem sa vetlada
amb molt d'entreteniment
però tot i això sabent
i recordant a la fresca
que tenen proves de pesca
els aficionats l'endemà
a punt d'alba han d'estar
tothom a damunt sa barca
en que tenguis un marca
a més d'un es puesto li han pres
contam es peixos i es pes
en acabar sa jornada
llavors es junta sa pescada
i soparan d'un bon ranxo
ja sabem que en Toni Ganxo
és el qui més en compte se té
casi cada any fa es primer
es colzo anava falaguer
es normal crits i espants
tant es petits com es grans
no faltam a ses completes
que com cada any les han fetes
amb sa millor cerimoni

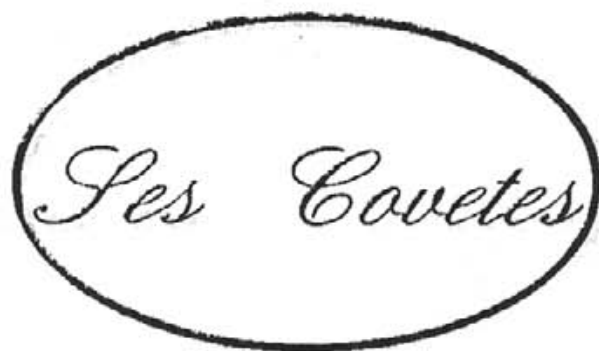
les introduïa el Senyor Toni
i el recordam amb honor
l'ofici i un bon sermò
d'aquells de pinyol vermell
ses teranyines i rovell
si en quedaven fan butir
si res s'ha de beneir
es solpasser està preparat
ja que sa solemnitat
d'aquesta festa ho indica
llavors es rector explica
ses millores que pensa fer
S'ha de disfrutar es carrer
però cuidar-se també
sa part espiritual
diu el prevere Amengual
que és es rector de Calonge
sap sucra bé sa taronja
i per tothom és un mirall
que ningú no es cansa mai
d'assistir en aquest convit
un mínim sols he escrit
jo de ses seves virtuts
i sé que els que heu venguts
d'enfora me respaldau
en el moment que en deixau
vos cau una llagrimeta
alegrau-vos repunyeta
ja que està trist no convé
adéu i fins l'any qui ve
que ens tornem trobar tots junts
una pregaria pels difunts
que ens deixaren anys enrera
que amb so permís de Sant Pere
mos miren de sa vorera
des balcó d'allà en el cel
boca endolcida de mel
recordant a Sant Miquel
a través de sa bandera".

Joan Grimalt

BAR NOU

TEL. 16 70 20

CALONGE

JAUME I, 20 S'ALQUERIA BLANCA

A la mare de Déu de Portopetro

Gentil Senyora:

Ja sabeu que per fer pregàries tenc la llengua balba, perquè som dels qui, en entrar a missa, s'agenollen tots just traspasat el cancell de l'església. Sé, però, que us arriben les paraules quan duen la verdor de l'esperança i l'estigma de la sinceritat. Vós sou madona d'un petit corral de la mar llatina, ufanós de colors i de llum, clos de paret i, a més a més, en temps primer, amb el portell tancat amb una gruixada cadena, per la lloable gelosia de les antigues institucions. Venc a demanar-vos que estengueu la vostra mirada benevolent damunt l'ample horitzó marí, a fi que no us distregui el vol de la gavina, ni us deixeu intimidar per la terrible aleta dorsal de la tintorera. Darrere la bonança ens aguarda la maror. Pot succeir que la dolçor de l'embarcació a la mala cap a terrible tempesta. Pot passar que sigui curt el cap de fortuna. Pot esdevenir-se que en escandallar el fons amb desesperació no albirarem el freu que separa sa Punta de sa Creu de sa Punta des Port i ens estavellem en les penyes de l'ambició.

No permeteu Senyora que dels dos Portopetros possibles ens hàgim de quedar amb l'altre. El meu Porto-

petro, agraciada Dama, és el que entreveig en la pregonesa dels vostres ulls, és aquell que es perd en la memòria dels homes, el que endinsa el relam en el fons dels segles, el que té la ribera de penyalars grisos amb preponderància sobre la calç, el dels mariners, el dels peixos i de les algues, el de sa Torre d'en Bossa, el de l'antiga Punta des Proïssos, on presumiblement amarraven les naus reials. El Portopetro que està ancorat dins la meua ànima, Mare de Gràcia, té uns límits fitats per la història geològica. No volgueu madona que la cobdícia humana el faci gran en superfície i petit en atractius. Arribarem a veure que Calonge i s'Alqueria Blanca, i qui sap si fins i tot Sineu, seran ports de mar? No deixeu que les salpes hagin de pasturar per improvisats solars marins en les tanques que, per sagrat decret, varen néixer per fer brotar l'espiga i la sament. Que estigui la mar dins les partions marcades pel Suprem Agrimen-sor, que seva és la delimitació genètica de les aigües i de les terres, per més que l'home s'entesti en voler millorar la seva obra.

On éreu quan el venerable Pou de sa Platja desapareixia sota l'asfalt?

Estàveu massa enfeïnada, perquè la vostra humilitat us acosta excessivament als mortals. No podeu esser pertot. Ja sé, tanmateix, que una llàgrima d'extrema sensibilitat va banyar la proa de la barca que sosté el vostre Nin.

Nobilíssima Dona: Vos heveu un Fill que tot lo món cerca i que tot lo món sap; jo tenc un fillol d'ulls jove-níssims que encara han d'aprendre molt. No podríeu guardar un parell de coses per al futur delit de la seva tendra retina? No volgueu que el sastre hagi de pagar els esburbats errors del teixidor. Feis, oh saladíssima Marinera del tenassar i de les barbacanes!, que pugui veure encara sa Platja, i Cala en Grell, i ses Parfanes, i es Rost, i es Banc de na Morga, i sa Cova Figuera, i sa Roca des Mal Pas, i tots els nius de bellesa del vostre microcosmos. No és ver que m'escoltareu Senyora? Feis, sobretot, Madona de Portopetro, que sigui receptiu i capaç de destriar la dignitat de la vulgaritat.

Gràcies Senyora!

Cosme Aguiló

Ones, papers, retrats...

Ones, papers, retrats...
Tic-taquet del rellotge
Calendaris florits
Brodats d'arnadures.

La tragèdia és més bella
Quan la bellesa se'n va.

Si la vella és morta
Què serà de les butzetes al niu?
Les flors es mustiaren de pena i d'enveja.

I la Mort és del color del metall bo.
No són les hores breus.
Les llargues més tost són
Les que em donen tristor...

Estimava una terra me l'han prostituta.
Estimava una llengua, li tapen els llavis.
Estim una Església que no agrana el corquim.
Estimava unes flors i tenen el pol·len de mascara.
Estimava una mar que a penes és blava.
M'estimava a mi mateix i veig que som un ase.

Caló d'es Burgit, 12 set. 1988
Jaume Serra

planes d'opinió

Secció en la qual hi pots dir el teu parer de tota cosa

“E pur si muove”, en Cosme Aguiló té raó

En Galileu va ser un home de ciència. Les seves idees, però, varen topar amb el pensament caduc dels seus contemporanis. Galileu fou un innovador teòric i un científic pràctic, a qui deven l'invent de la balança hidrostàtica, un sistema per a fixar les coordenades geogràfiques dels vaixells en alta mar, importants perfeccionaments en els telescopis primitius i les idees bàsiques sobre el moviment dels cossos, com també per a mesurar la pressió atmosfèrica i per a construir rellotges de pèndol. Amb Galileu nasqué la ciència moderna, basada en l'observació intel·ligent de la natura, el mètode experimental i la formulació de les teories físiques d'acord amb els fets reals. Però tot i això alguns contemporanis seus, alguns que exercien el poder al seu caprici sense altre raó que les seves manies prejudicis, el varen atacar per les seves idees: Galileu pensava que la terra voltava al sol i no a l'enrevés, que el sol voltava la terra la qual era, aleshores, considerada el centre de l'univers i que no es movia. No hi valien raonaments ni demostracions. La inquisició va portar-lo a judici i hagué d'adjudar dels seus “errors” per tal d'evitar els turments i la foguera. Tot seguit, després d'adjudar, quan va dir allò “E PUR SI MUOVE”, i tammateix es mou. Ha estat amb aquest darrer Papa que l'església de Roma ha reconegut el seu error i ha demostrat penediment públic.

Uns fets ben coneguts i força comentats aquest passat estiu a aquest terme municipal de Santanyí m'han recordat aquesta història: La censura d'un poema de Cosme Aguiló que havia de formar part d'una

corona poètica a la Mare de Déu de Porto Petro per part de les nostres autoritats municipals. El seu pontífex màxim ho va justificar dient: “No podem subvencionar la poesia d'una persona que crida contra l'Ajuntament. Si l'Ajuntament l'acceptàs seria com donar-li la raó. (“Ultima Hora” 4-8-93).

En Cosme Aguiló mai ha cridat contra l'Ajuntament. Mai. Ho ha fet contra algunes animalades que aquestes autoritats nostres han fet o han consentit. No tot el que s'ha fet des de l'Ajuntament han estat besties fora seny, més d'una cosa han fet encertada, sortosament. Però s'ha equivocat més d'una vegada amb les seves decisions, sobretot en qüestions urbanístiques.

En Cosme Aguiló és, com Galileu però en altres camps, un home de ciència. És un estudiós de la cultura popular, ha estudiat la prehistòria, principalment de la zona de Santanyí i Ses Salines. A nivell nacional és considerat una de les màximes autoritats en toponímia. Els seus treballs han estat publicats arreu del país. Tot i això el lloc on ha centrat més els seus estudis i investigacions ha estat el terme de Santanyí. En Cosme ha estat i és un home que es dedica a l'estudi i preservació de la nostra personalitat col·lectiva com a santanyiners, com a mallorquins, com a catalans. La seva tasca demostra amor fora mida per aquesta terra. De Santanyí en coneix cada pam de terra, el seu nom i tot el que l'home hi ha fet al llarg dels segles, i la preocupació pel que s'hi està fent aquests darrers anys és el que ha fet que sovint xocàs amb les autoritats municipals i sobre tot amb Cosme Adrover, el batle. En Cosme

Aguiló ha denunciat cada vegada que s'ha vist obligat a fer-ho la deixadesa d'aquestes autoritats municipals davant atemptats a la nostra història i al nostre medi ambient, això és, contra el nostre futur. Va ser esplèndid el manifest que va llegir aquell dia a la plaça de la Vila davant els milers de mallorquins que demanàvem que Mondragó no fos destruït sota una urbanització. Aquella vegada amb l'esforç de tots els que estimam Mallorca vàrem Salvar Mondragó. Sembla que ara fos una venjança el que Cosme Adrover hagi donat el vist i plau a dos camps de golf amb les seves respectives urbanitzacions doblaria la població de Santanyí. I Santanyí és la zona de Mallorca amb més manca d'aigua. No ho té en compte Cosme Adrover a això?

El batle no li vol donar la raó a Cosme Aguiló, ni vol fer cas dels milers de científics que ens avisen que cal preservar el medi natural si volem que la vida al planeta es conservi, ni fa cas dels milers i milers de turistes que diuen que no tornaran invertir els seus doblers en unes vacances a Mallorca perquè ja no és el que havia estat i se'n tornen enganxats. A res d'això vol fer cas la nostra autoritat suprema al terme. Actua com aquells inquisidors que deien que la terra era el centre de l'univers i varen voler fer callar Galileu, aquest però, ja ho sabeu es va reafirmar en el que pensava tot just va haver fet el que les autoritats de la inquisició exigiren per a perdonar-li la vida, en Cosme tampoc ha callat des que el censuraren, i bé que ha fet. No li manca la raó.

Jaume Vallbona

Una pinzellada de la història musical de s'Horta

Després d'haver tingut una agradable xerrada amb la persona més patriarcal de s'Horta i que podem contemplar com a una institució venerable i vivent i per tothom coneguda com el padrí del poble: l'amo en Toni Bressol, als seus noranta-set anys, encara el veim endiumenjat de meticulosa bondat imposant admiració i respecte.

Les persones majors són com un llibre ple de fulles sonores escrites en ple contacte amb la vida i on hi trobam extensos capítols de realitat viscuda i que gelosament guarden amb hermetisme silenciós perquè l'antigor dels anys arraconen les seves petjades.

Però si ens acostam a ells amb senzillesa, tal com veim dibuixada amb la seva bondat i amb delicadesa els estiram la llengua, tot d'una ens adonarem de la riquesa que tenen les seves primaveres tirant a tardors, i on ens ofereixen el relat esplendorós de la seva vida viscuda i ho detallen en paràgrafs i capítols hermosos on hi trobam l'essència d'una autèntica i pintoresca història viscuda.

Tots els pobles tenen o han tingut (malgrat no ens aturem a reconèixer-ho) èpoques de més esplendorositat la qual cosa fa que desperti a dins nosaltres més interès per la seva coneixença i millor estima. Un temps que per les circumstàncies o el desinterès i canvi de costums i cultura, ha deixat la brillantesca de la nostra història tallada amb el vel de l'eclipsament. Però els qui ens sentim enamorats del que és nostre, disfrutem de gratar a dins els cofres antics, com és la memòria dels majors, on s'hi guarda una informació viva, autèntica i espinzellada.

S'Horta no és un cas a part, i ha tingut un temps que avui roman endarrerit i ja solament en són testimonis uns pocs privilegiats. Aquests privilegiats recorden fets concrets, actuacions i noms de personatges que han deixat una herència fecunda i

L'amo En Jaume Pauma

fecundada dins el to musical d'una cultura i que amb aquest escrit intent treure a la llum, dins l'esbrinament metafòric de la seva recerca. Dins aquesta recerca, un nom fa poc temps que ha estat d'actualitat dins el fascicle de la Gran Enciclopèdia de Mallorca, i fa que els qui de veres ens sentim s'hortarrins o calongins estiguem orgullosos d'aquest personatge ja que la seva actuació està fortament vinculada amb els dos pobles.

El personatge en qüestió és l'amo en Jaume Manresa Adrover, pels qui l'han conegut personalment l'amo en Jaume Pauma. Va néixer a s'Horta dia 19 de maig de 1887, dia de l'Assunció. De molt petit, ja li despertà una forta vocació musical, tal és així, que veient els seus pares la gran obsessió per la música que sentia aquell infant, decidiren que mossèn Toni Vadell, vicari de Calonge recent sortit del seminari i amb bons coneixements musicals, li ensenyassin

solfa. Aquell infant prodigi, en molt poc temps va estar a l'altura del seu professor, amb el mal per la música molt més fort i molt més arrelat.

Aquí, el reverent senyor Vadell, va reconèixer la conveniència de que s'obriessin més amples camins per a aquell alumne superdotat.

Pareix que a l'edat de quinze anys, començà com a alumne de música a Can Vich, una casa de Felanitx, on hi havia un professor de gran prestigi -conten que anava a Felanitx a peu i descalç amb les espadenyes davall es braç per no esquinçar-les. Quan els altres alumnes veien arribar aquell espadenyer suat i polsós no li faltaven les fisconades i rialles burloques, però quan a l'hora de dar la lliçó, aquell espadenyer (dins el bon sentit de la paraula) s'ho sabia tot, i ho feia de manera magistral quedaven corpresos i retuts per l'angoixa. Sens dubte aquelles caminades per paratges de camps riolers i camins rurals amb autèntic contacte amb la natura, el perfum de les flors, el cant dels ocells, el renou de la mar, el xiular del vent o el tro escardat i tètric de la tempesta, omplien d'inspiració les seves petjades i s'ordenaven a dins aquell cervell, partitures entusiastes que l'agilesa dels seus dits feien vibrar i parlar les gastades tecles d'aquell vell piano.

Durant uns anys va anar estudiant i aprenent i també ensenyant aquella riquesa musical cultivada. Va aconseguir que la parròquia de s'Horta compràs un orgue de trompes -de molta qualitat per aquell temps- (pareix que no era nou), però per s'Horta era tota una novetat. I ell va esser el primer organista. Aquest orgue en qüestió, perquè sonàs, li havien de donar vent, i ho feien a través d'unes manxes. Quan havia de sonar, dos al.lots havien de fer de manxaires -feina que no sempre feien de bona gana- i en prova d'això queda la dita: me cago en l'orgue.

Anys després la parròquia de

s'Horta va comprar un "Armonium" nou, que també anava amb manxes que les feia funcionar el mateix organista. Aquest instrument, per a aquell temps era molt modern i sofisticat i fou de gran utilitat a l'amo en Jaume per poder fer les partitures adaptades a cada instrument de buf.

En aquell temps es cultivava el romanticisme i hi havia una forta afició pel ball i per tocar la guitarra, tal era així que balladors i sonadors tenien l'amor assegurat.

Aquest bon senyor en qüestió, va anar difonent, enriquint, cultivant i ensenyant aquella cultura musical per tot el seu entorn i veia així, com la seva gran passió fructificava.

A l'edat de 24 anys (1911) va contraure matrimoni amb la que va esser tota la vida la seua esposa: Sebastiana Adrover Adrover (de cas Fuster). Tres anys després i després de moltes hores i dies d'entrega, l'any 1914 se formava la banda música. Això fou un gran aconeteixement no tan sols perquè s'Horta és un poble petit sinó també per la forta despesa que allò suposava.

La componien 17 membres i hagueren de bestreure 50 pessetes cada un d'ells, unes 850 pessetes. Aleshores un amitteger normal es llogava tot l'any per 350 pessetes, això vol dir que cadascú pagà de la seva butxaca 50 jornals.

L'estrena fou (segons pareix) la setmana santa de 1914. Els components foren: Jaume Pauma (director), Sebastià Capó, Jaume Pere Ferrer,

Francisco Moliner, Joan de ca na Pau, Macià Belet, Toni Bessol, Joan Vorera, Miquel Josep, Francisco Garinet, Juan Mastressa, Joan Moliner, Bernat Xisquet, Toni Company, Sebastià Fuster i Jaume de sa Mestra.

Els instruments musicals eren: Un quito, es baix, es contrabaix, es bombardino, clarinet primer, clarinet segon, clarinet tercer, es físcol, dos trombons, dos redobles i tambors, es platillos i es bombo gros.

Aquesta banda de música va funcionar fins l'any 1939, si bé hem de dir que des de l'any 36 fins al 39, l'amargura de la guerra civil li taparen la veu. Contenen que al principi de la fundació era una festa anar a s'Horta, qualsevol hora del dia sonaven clarinets, redoblaven tambors i bufaven trompetes. Les festes d'església, principalment de Setmana Santa tenien una solemnitat mai vista i l'encontrada de Pasqua era realment espectacular. Les festes de Sant Isidre i s'Enquagesma eren com l'aconeteixement d'estrena, viu, alegre, un esclator vivent d'autèntica primavera.

Aquest naixement musical va mantenir s'Horta unida, entregada i participativa, com si tot el poble fos una sola família.

També aquesta banda de música tenia per norma, prendre part activa dins l'acte trist d'acomiat quan la mort segava en plena flor de la vida els dies de qualque jovenet o joveneta: cinc foren les actuacions que tenguieren per aquest motiu. Una al.lota de cas Treset, una de can Custurer,

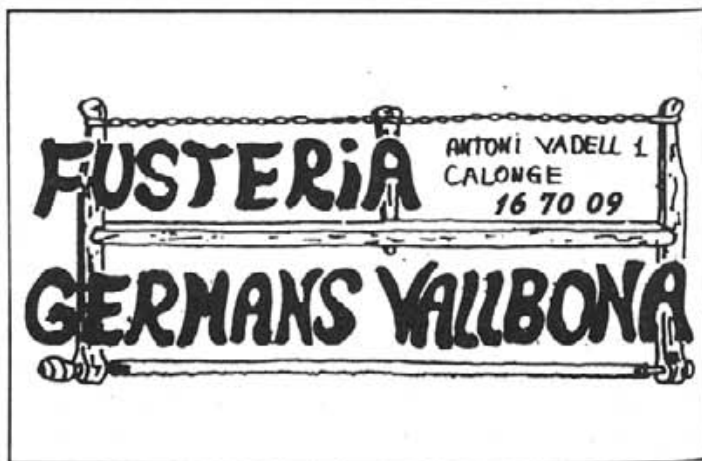
una de can Vetla, una de can Correler i un jove de can Garinet.

També hem de dir que una de les persones que més varen fer per la implantació d'aquesta banda de música fou un capellà manacorí que, aleshores, estava destinat a s'Horta, el pare Femenies, un capellà que vivia per la música.

El final d'aquesta època d'or pel nostre poble de s'Horta fou l'any 1939. El dol de la guerra, seguit per la misèria i la fam foren els mòvils de la desfeta.

L'Ajuntament de Felanitx volia ampliar la seva banda i s'interessà per fer la compra. Els components cregueren que com a mínim n'havien de treure la despesa inicial (les 850 pessetes), però al Batle de felanitx això li va parèixer un absurd i va reaccionar dient: "si jo en tenc de pagar aquests doblers, som homo capaç de venir a ca vostra a reconèixer i requisar-vos tot quant teniu". Però l'amo en Toni Company, l'amo en Jaume Pauma i l'amo en Sebastià Capó ho arreglaren amb el batle "Pelat" i finalment tots els components de la banda cobraren les 50 pessetes, i a més aconseguiren el compromís de que una vegada l'any -per s'Enquagesma- vengués la banda de música a tocar gratuïtament a s'Horta. Aquest compromís pareix que deu haver d'existir com a document i segurament es deu guardar a l'arxiu municipal.

Josep Bonet

Vitralls

a la Fira de Lluçmajor

Aquest número tornam entrevistar en Tomeu Estelrich, un pintor que ja coneixem, que viu a Ses Salines i ens parla d'entre altres coses, de les novetats de la seva darrera exposició.

-Tomeu, quan vas començar a pintar?

-Vaig començar a l'adolescència com un joc, com tantes coses i d'una forma totalment inconscient, sense pensar que mai m'hi dedicaria.

La pintura era per a mi un joc, que es va anar complicant i que cada vegada m'agradava més i més.

-Quan vas fer la primera exposició?

-Va ser l'any 88 a Palma, una exposició col·lectiva amb pintors estrangers gairebé tots eren belgues i francesos. Havia tengut oportunitats per fer-ho abans, però no tenia quadres que realment m'agradassin, per tant no hi vaig participar.

-Ets molt sincer amb les teves declaracions.

-Clar, per què no?

Llavors vaig continuar exposant, al principi gairebé sense saber el que això suposava. El que passa és que quan comences a conèixer gent i a mostrar la teva obra, una exposició et du a una altra.

D'aquesta manera vas fent feina i madurant.

-Hi ha hagut altres pintors a la teva família?

-No, mai.

-Vols dir que ningú et va recolzar al principi per a pintar?

-Pintar va ser una decisió que vaig prendre tot sol. Passats molts d'anys vaig conèixer una senyoreta que em va animar a fer la primera exposició diguem-li individual, encara que no ho fos exactament. Avui aquesta senyoreta és la meva dona.

-No et queixaràs?

-No tenc cap motiu per fer-ho.

-T'has plantejat mai deixar de pintar?

-Al principi sí, perquè no tenia seguretat amb el que feia. Ara evidentment ni em passaria pel cap. Supòs que l'estímul més gros que vaig tenir va ser que qualcú em demanàs que deixàs de pintar. El que passa és que m'agradava tant que no ho vaig fer. Quan van comprendre que la pintura era per mi una forma de comunicació, les coses van canviar.

-Ara mateix tens una exposició a Manresa. Com ho fas perquè els teus quadres viatgin tant?

-Mira és imprescindible sortir de l'aïllament d'un lloc tan petit com Mallorca. A mi m'agrada que les col·leccions es presentin per primera vegada a l'illa i si és possible llavors fer-les viatjar perquè la gent pugui veure la meva obra a altres parts del

món.

-Has participat, a més a moltes col·lectives.

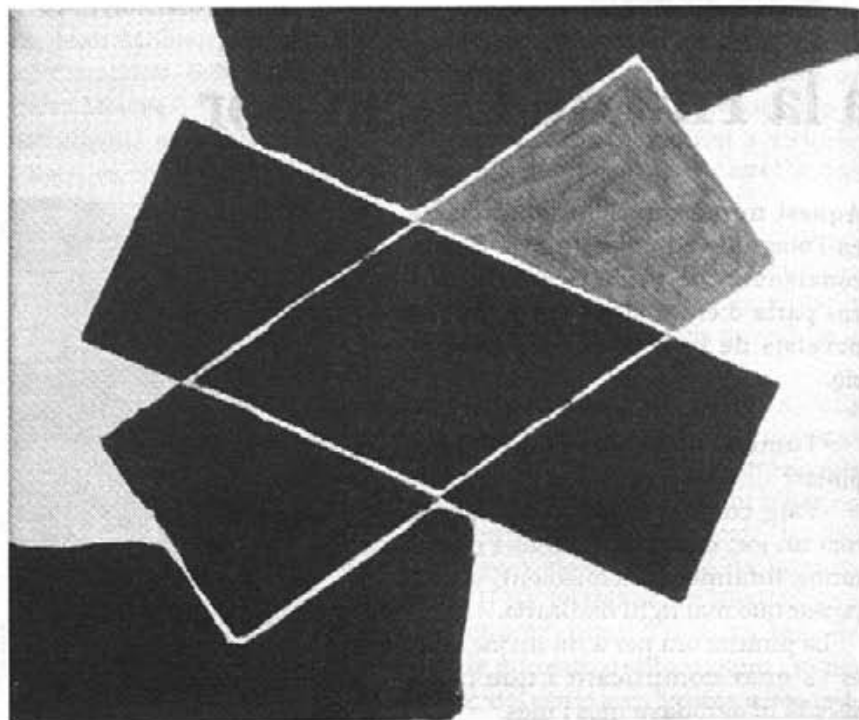
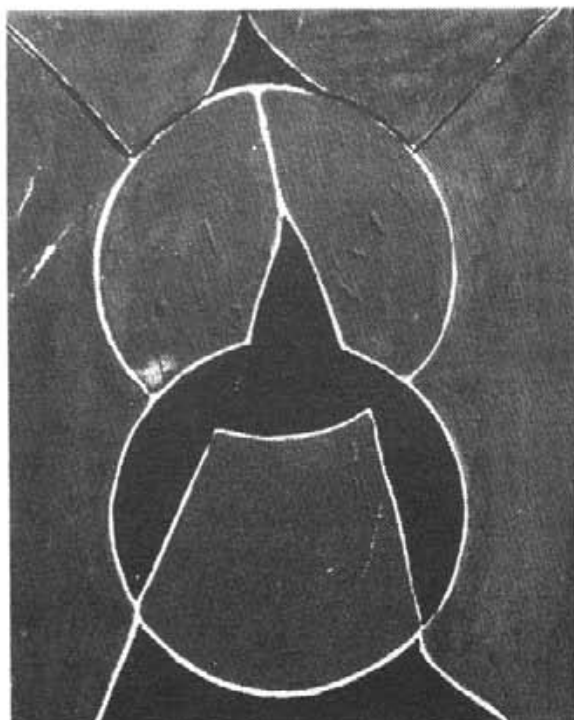
-Sí, aquest estiu, per exemple he participat a la que es va fer al Club Nàutic de Porto Petro amb motiu de la inauguració d'una nova sala i a la Segona Mostra de Pintura i Cultura a l'Ajuntament de Ses Salines.

-Quina és la resposta del públic que ve a veure les teves exposicions a Barcelona o Manresa?

-La resposta és positiva. Els articles publicats a diferents revistes, la crítica i la venda de quadres així ho demostren. Ara que hi ha tanta crisi hem d'aprendre a valorar les coses d'una altra manera.

-Com afecta la crisi al mercat de l'art?

-La crisi afecta a tots els mercats, i afecta d'una manera subrellada a l'art, que no és mai una necessitat primària.

-Són cars els teus quadres?

-No, no ho són. I està bé que no ho siguin, perquè si una persona que no té tants de doblers li agrada un quadre el pugui comprar.

El que passa és que s'han de seleccionar molt bé els quadres que van a una exposició. Només un entre una gran quantitat passa la selecció.

-És necessari tenir un "marxant"?

-Tenc amics que fa més de vint anys que pinten i una hora o altra han acabat firmant contractes amb galeries. N'hi ha d'altres com jo mateix, que es van cercant les exposicions. Ves a saber qui està millor.

-És la primera vegada que exposes a la Fira de Lluçmajor?

-Sí i em fa moltes ganes, perquè passa més gent per la fira en tres dies que en una galeria en tot un mes.

-Què podem veure Tomeu, en aquesta exposició?

-Una col·lecció nova que es diu "Vitralls". Són una sèrie de vidrieres de geometria complexa, de rajoles fragmentades i recompostes, de vitralls policromats amb els colors generalment purs.

El tema de les vidrieres amb les

irregularitats pròpies d'un organisme viu és un món fascinant pel qual sempre he sentit gran admiració.

L'estructura metàl·lica i la varietat i contrastes de formes i colors són la

base d'aquesta exposició.

En el llenguatge de les vidrieres hi ha també una espècie d'ordre universal on la construcció és de vital importància, així com la precisió i l'exactitud.

-És un tema diferent del que vam poder veure a s'Agrícola de Manacor.

-Com va sorgir aquesta idea?

-Fer feina en una nova col·lecció és al principi molt complicat. Llavors i sense saber com, cada imatge es va transformant i canviant fins que el quadre està completament acabat. És un procés generalment molt lent.

-On podem veure aquesta exposició?

-Al carrer Constitució nº 22 de Lluçmajor. És un carrer molt cèntric, al costat mateix de la fira.

Estarà obert del 16 al 18 d'Octubre. La inauguració serà dissabte dia 16 a les 7 de l'horabaixa. Hi estau tots convidats.

Tomeu gràcies per estar una estona amb nosaltres i per convidar-nos a la inauguració. Vendrem dia 16 i que hi hagi molta sort.

Maria Adrover

Sant Miquel 93

Els guanyadors dels concurs de pesca han estat els següents:

1er.- Antoni Adrover, amb "N'Adrover" amb un pes real de 2'225 kg.

2on.- Tomeu d'es Molí amb l'embarcació "Maria" amb un pes real de 2 kg.

3er.- M. Verro amb el "Coix" amb un total de pes de 1'850 kg.

El premi al peix més gros va ser per Joan Marines amb "L'Usi" amb un pes de 0'375 gr.

Les festes varen començar el dia 19 de setembre amb el concurs de pesca amb volantí per afeccionats locals.

El premi al peix més gros va ser per Joan Marines

Carreres de bicicletes modalitat social

El diumenge, dia 26, després de la visita a la exposició de Cristall, Bohemia, varen poder anar a la llar dels padrins, allà a on hi havia les Coques que s'havien presentat al concurs. Les guanyadores varen ser:

1ra. Margalida Maimó amb una coca d'ametles amb fruits del temps.

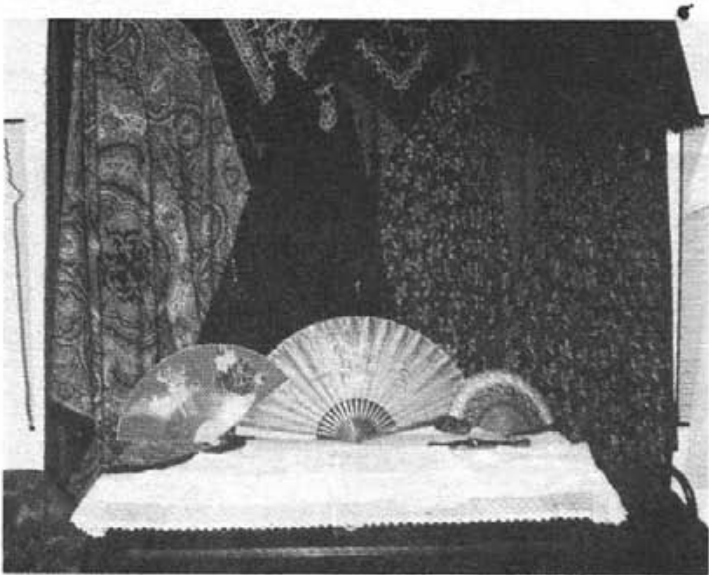
2na. Aina M. Binimelis amb una coca de formatge amb mores.

3ra. Catalina Vallbona, Antòniva Vallbona i M. Antònia amb un bescuit d'avellanes.

El premi a la millor presentació va ser per Sebastiana Bonet per un gató de festa.

Després varen poder degustar una boníssima paella. L'horabsixa s'inaugurà l'exposició "Robes i vestits dels nostres padrins" organitzada per l'Associació de la 3ra Edat de Calonge i Cala d'Or

A l'entrada de fosca varem disfrutar amb la "Mostra i desfilada d'indumentària dels segles XVIII-XIX" dels Aires Solterics. Una passada de moltes molt diferent, roba

mallorquina, de damunt i de davall, d'home i de dona, de nin i de nina, acompanyat tot amb música i balls del grup de Sóller.

El dissabte, dia 2, degut al mal temps es va haver de fer el ball de bot idn el lcoa, però això no va fer anar malament la festa

Diumenge , dia 3, varen gaudir d'una demostració de "Doma de valls"

L'horabaixa tothom que va voler va poder anar a l'excursió al Santuari de Nostra Dona de Consolació amb bicicleta. A dalt ens esperava Miquel Pons Bonet, Cronista oficial de la vila de Santanyí, que va fer una completa explicació de l'història del Santuari de Consolació. A l'arribada a Calonge hi hagué berenar per tots

Sebastià Pons, "Fashion Student"

Després de sopar, he acudit a la cita que tenia amb Sebastià Pons. Quan hem acabat de beure el cafè, hem travessat la plaça, la lluna plena ja estava penjada al cel, i ens hem dirigit a Ca s'Escolà, on ell té el seu estudi, recargat de recorda d'infantesa, i com és normal, en el seu cas, ple d'estris d'un dissenyador. Des d'un petit esborrany fins a un caramull de peces acabades, passant

per revistes, caramulls de papers, patrons, talladures, i un munt d'elements que fan que et sentis immers dins un món de creació. Encara que no sapis posar una cremallera, ni entenguis de ripunts veus que allà, damunt sa taula, una nova peça, un nou disseny està a punt de veure el món. Amb aquesta atmòsfera comença la nostra conversa:

- Sebastià, tots sabem que ara estudies a Londres. Però jo sé que abans d'això vares haver de donar moltes passes i lluitar. No va esser fàcil. A on comença aquesta aventura amb el disseny?

- Bé, jo des de petit sempre havia sentit una passió pel disseny de robes, però fins que no vaig haver estudiat 1 grau de FP no vaig veure clar que lo meu no eren els números sino la vocació que sempre havia tingut des de petit: dibuixar i tallar roba. Llavors va esser quan me vaig començar a informar de les escoles de disseny que hi havia aquí a Mallorca, fins que en vaig trobar una en la qual em vaig poder permetre el luxe de matricular-me. El primer any va esser simplement d'adaptació al món de la moda. Ja a segon, la cosa va començar a ser seriosa i vaig començar realment a crear. Va esser a final d'aquest any que vaig guanyar la beca per anar a Londres, on som ara.

- Però això de la beca no digué esser tan fàcil com ho has dit. Degueres haver de fer qualche cosa especial

- Va esser una sorpresa per a mi mateix, ja que en aquell temps estava compaginant el servei militar i els estudis. Però cansat de sentir la meua professora vaig presentar-me més que res per saber quines coses se valoraven en aquests tipus de beques, per així poder preparar-me per presentar-mi l'any següent una vegada acabada la mili. La sorpresa va esser quan el director de l'Institut Balear de Disseny em va cridar dient-me que m'havien concedit la beca per a Lon-

dres.

- Però estaves fent el servei militar i sé que vares tenir problemes per poder aprofitar la beca. Com ho vares solucionar?

- Primer vaig contactar amb l'Ins-

titut Balear de Disseny comentat-los el cas i a veure si era possible que m'ajornassin la beca per l'altre any. Això no va poder esser. L'única solució era poder deixar el servei militar. Amb l'ajuda d'un parell de persones a les quals sempre estaré agraït va esser possible que me donassin de baixa del Servei Militar, i vaig poder aprofitar la beca.

- En què consistia aquesta beca?

- És un tipus de beca especial ja que no ve del Ministeri d'Educació i Ciència sinó de l'Institut Balear de Disseny, que està dins la Conselleria de Comerç i Indústria.

Aquestes beques es convoquen cada any en diferents especialitats en el camp del disseny, i consisteixen amb un any d'estudis a l'estranger cobrint matrícula i estància.

- Però, Sebastià, tu ja fa més d'un any que ets a Londres. Com és això?

- El que va passar és que quan vaig acabar el primer any l'escola em va demanar que quedàs a Londres per acabar allà la carrera. Vaig venir a Mallorca amb l'idea de tornar-hi. Aquí vaig tenir molt de recolzament dels meus pares i gràcies a ells vaig poder continuar els estudis.

- Però com que a jo m'escapen poques coses, sé que no fa molts de dies vares rebre una bona notícia econòmicament parlant

- Efectivament vaig rebre una telefonada comunicant-me que el govern Britànic em paga la matrícula de l'escola: em lleva un gran pes de sobre

- Ara que ja sabem com has arribat a Londres, perquè no fas un petit avanç del que serà la moda de l'estiu que ve, per als lectors de "Dies i

Coses"

- Mai he cregut amb una moda establerta. La moda en la que crec és una moda amb la qual la persona es

senti identificada i còmoda. Crec que moda i personalitat van molt units.

- Ni tan sols mos pots avançar uns colors?

- Només te puc dir que ara per ara la moda està rodant entorn a les matèries pures, i ecològiques i partint d'aquests temes es treuran els colors.

- Com veus s'Alqueria parlant de moda?

- M'és molt difícil contestar-te perquè el meu punt de vista de la moda és totalment diferent al punt de vista de moda que es té en general a S'Alqueria.

- Ara te diré unes paraules i m'agradaria que contestassis el que te suggereixen

S'Alqueria Blanca	per sempre
Londres	una aventura
Guerra	un llinatge
Inspiració	molt important
John Galliano (Dissenyador)	el meu déu
Color	la base de tot
Disseny	la clau
Central School Saint Martin's (la seva escola)	t'estim molt
Planeta terra	l'hauriem d'estimar més
Política	Ara no m'interessa

- Tú com a dissenyador, cuides la teva imatge?

- Bastant

- Quins projectes tens per enguany?

- Aquest tercer curs consisteix amb un any de pràctiques, i jo faré tres mesos de Pràctiques a Nova York.

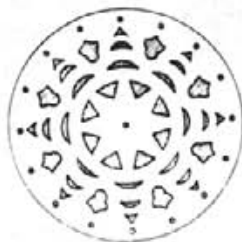
- A més a més de moda, has après qualche cosa més a Londres?

- Londres és una ciutat molt cosmopolita i has d'aprendre, si hi vols viure, a conviure amb gent molt diferent amb moltes maneres de pensar i de veure les coses. Bé, i he après Anglès que no en sabia, a cuinar i a fer bugada.

- Bé, Sebastià, moltes gràcies per haver-nos rebut a casa teva.

- Gràcies a vosaltres, i a Londres teniu ca vostra

Pere Terrassa

Estrella mostrejada

Àncora i cap en terra que el patró Andreu Martina ja és centenari

Miquel Pons

No fa massa temps que vaig oferir petúnies grogues a la centenària de la vila de Santanyí, Maria Rado i Nadal, que juntament amb la madona Maria Rigo i Manresa, la madona des Racó, de s'Alqueria Blanca, mantenen el caliu sagrat del segle acomplit.

El dia de Sant Llorenç, diaca i màrtir, un varó, estiragassat per la mar de totes les hores, un vell llop de mar, el patró Andreu Rigo i Rigo, el patró Andreu Martina, al Portopetro de quasi tota la seva vida va entrunyellar els cent anys.

"Dies i coses", Núm. 19, de Calonge, de fa tres anys, de la mà de Pep Estelrich i Vadell, realitzà una anatomia detallada i perfecta, fins al guardó, del patró Andreu Martina. És obvi que moltes de les coses que llavors va dir el patró Andreu, em foren dites de bell nou la tarda del 5 d'agost, a Can Pel·lo, a la fresca, davant l'horitzó de la mar més blava i el fris de barques, vaixells, llaüts, lanxes... enceses per un sol ponent.

Els avis d'Andreu Rigo i Rigo tenien arrandada na Martina, una finqueta enclavada entre Portopetro i Mondragó, que ens era tan familiar als nins que des de s'Alqueria Blanca anàvem, a peu, a banyar-nos el diumenge horabaixa, al Caló d'en garrot o a sa Barca Trencada i d'anada ens aturàvem a apagar la set i després de

rentar-nos, aquesta era l'expressió més usual, i tenir la boca salabrosa de l'aigua de mar, ens era un cavall de força la tumbola d'aigua fresca de na Martina oferta amb generositat i per un per amor de Déu sia.

Bartomeu Rigo va créixer fent de cabreret per les rotes de la mar, pasturant cabres amb motes de fonoll marí, ulls tendres de mata i llentiscle i contemplant embadalit la silueta dels pocs vaixells l'espai talàssic. I amb el pas dels dies el seu somni era fer-se mariner i així ho exposà al seu proge-

nitor que no hi va venir mai per mai a bé.

Descalç, amb un parell d'esparidenyes noves dins la taleca, a peu, Bartomeu Rigo emprengué el llarg camí de na Martina a Ciutat fins arribar al moll, escometent una tracafile de patrons malhumorats que el rebutjaven per ignorar les arts de la mar. Però en Tomeu Martina -de Na Martina els ve l'àlias- s'embarcà com al·lot de barca i fou, amb el temps, l'únic pescador de Portopetro.

El 5 de febrer de 1878, naufragà, entre Portopetro i Cala Llonga, el **Zero** un vaixell anglès, motiu del bateig dels topònims sa Punta de sa Galera, es Caló d'en Galera, es Caló de sa Galera, sa Cova des Vapor... El naufragi fou glosat pel concarri Joan Obrador i Riera, que parla de gats com a porcs i de furtis i altres herbes. En Tomeu Martina i en Cosme Pel·lo treballaren en la recuperació de la ferralla i quan finiren la tasca en Tomeu s'armà d'una barqueta de 26 pams i uns quants palangres. Es casà amb Miquela Rigo i Manresa, de Ca'n Rotger, parenta de Cas General i de Ca'n Colau Rotger, i tengueren quatre mascles, Bartomeu, Miquel, Andreu i Jaume, i tres femelles, Sebastiana, Miquela, sa muda, Margalida, sa fia petita. Eren anys de rem i vela i una barquera de minyons. Per no pujar a s'Alqueria Blanca romanien a la caseta de Ca'n Gerrer, dins es Caló des Moix, avui

esbucada en nom de les innovacions modernes i nàutiques. A Ca'n Gerrer no pagaven lloguer. Hi estaven de franc però quan hi anaven els amos no els mancava peix a voler. Els hostes dormien damunt un sac de palla i componien una nieronada d'infants. Anaven a cercar aigua bona i fresca a sa Punta Mitjana. Era aigua del cel, diu el Patró Andreu, un dels set fills, que va néixer el 10 d'agost de 1893, a s'Alqueria Blanca i fou batiat el dia 11 pel vicari mossèn Miquel Llinàs i foren padrins de fons Joan Rigo i Manresa i Francesca Rigo i Rigo.

A la caseta de Ca'n Gerrer la mar hi entrava per sota la porta, com si fos un petit escapuló acanalat de Venècia. A la paret alta tot era cambra i cuina, on s'hi acomodaven el patró i la patrona i la seva nissaga. Andreu no va anar mai a escola i molt que se'n penet. És amb jo que has de venir, li deia son pare, perquè tot sol no puc pescar. Així que tenia vuit o nou anys quan s'inicià a la pesca i a fer gamba. Juntament amb el germà Miquel aidaven a son pare i l'escola restava lluny. El patró Andreu no sap lletra però si sap posar la firma. - Vaig ser un boig no anar escola. Mon pare em deia: a escola? a la mar! a la mar! Amb el germà Tomeu anàvem vogant a fer gamba al Port de Felanitx.

Als setze anys, Andreu deixà la barca de son pare i la mar de poques milles per embarcar-se cap Alger i encapçalar el capítol del contraban. Anaven primer a la vela i quan ja era més gran acoplaren motors a les barques i sovint banderajaven d'anglès, per més seguretat. El sou era de setze duros de plata per viatge.

Petites històries arrangen la vida d'Andreu al marge de la justícia. Una vegada foren agafats i abandonats a Cabrera. Sort que un patró els portà a sa Colònia de Sant Jordi i, caminant arribaren cadascú a casa més pelats que un jonc i les butxaques buides. Un altre pic capejaren un temporalàs entre Mallorca i Cabrera, tot just acabat de carregar un vaixell. Fou un risc que, tocant Portopetro, va manifestar el patró el deler de desembarcar-se, cosa que no va poder atènyer perquè la nau no es podia presentar a Ciutat si li mancava un mariner. Un poc per la força es tornà embarcar.

Recorda que si fos avui aquella nit, a les costes d'Alacant, llavors ja era casat, que passà dins un covaxell i per sortir del pas va entimar a un pastor que havia anat a cercar crancs. Tanmateix el pastor no s'ho va beure perquè sabia la veritat.

És rememorant aquells moments que brollen de la boca del patró Andreu expressions tan pròpies d'un home de mar: "embarcàvem molta

d'aigua, la mar feia molt es carro, la mar mos menjava... Sa taca d'oli feia rebotar més de la meitat es cop de mar...

Els propietaris de la barca eren en Xorret i en Bono de Felanitx. Quan Andreu està cansat d'anar pel món es desembarcà. Sabia que costava un duro. Quanta suor, esforç, enyorança, entotsolament... I baixà a terra. Un dia tornant al rem de Mondragó amb son pare li manifestà que havia pensat casar-se.

-Mon pare em va dir: tan jove, tan jove es capet vola. Vaig haver de fer es cap viu però em vaig casar amb na Margalida Parra, a vint-i-un anys. Em diuen que perquè Andreu estava en edat de quintes -empero Andreu no serví el rei- el rector de s'Alqueria Blanca, mossèn Bartomeu Alcover, no els va voler casar. Bastà això? El que és cert que el 15 d'octubre de 1914, a l'església de Cas Concos, mossèn Francesc Montserrat, presbíter i vicari, degudament autoritzat pel rector de s'Alqueria Blanca, assistí al matrimoni canònic d'Andreu Rigo i Rigo, fill legítim d'Andreu Rigo i Rigo i Miquela Rigo i Manresa, amb Margalida Rigo i Vallbona, filla de Jaume Rigo i Rosselló i d'Isabel Vallbona i Rigo. Els nuvis posaren a l'antiga torre d'en Timoner, després d'en Fideuer, a veïnat de ca madò Bel des Forn, que tenia caseta molt petita.

-Davant hi havia en Tià Tribunal que de bon matí ens despertava amb el pim-pam del picó damunt l'encruia i na Margalida em deia: no frissis, dorm una estona més. A Cas Tribunal tenien un forat on hi guardaven un corn, que tocaven quan jo duia peix a s'Alqueria Blanca.

Del matrimoni nasqueren na Miquela i n'Andreu.

Quan Andreu es desembarcà i abandonà la persistent aventura del contraban, de totes maneres confessa que ha guanyat més doblers amb el contraban que amb el peix, comprà una barca vella a un felanità, la va posar a punt, i s'armà d'un parell de xarxes i palangres i, a la mar falta gent. Andreu coneixia l'ofici que de petit havia après sota el mestratge de

son pare. Quan feien cala de palanques amb la germana Margalida, portaven el peix a vendre als pobles veïnats, amb un covo damunt el cap, i a trot de mariner.

-Si pescàvem a sa part de Cala Llonga partíem cap a Santanyí amb es peix més bo, després de fer dues triadelles. Es peix més bast el veníem més barat a Calonge i a s'Alqueria Blanca. Es meu germà Jaume va dir no vull anar a Santanyí perquè m'arruixen i em pedreguen. No hi vull anar. Jo hi anava i no em digueren res mai. Son Perdut, s'Horta, es Carritxó, Cas Concos, tot això vaig trepitjar. Primer a peu, després amb cotxe, vaig tenir es segon cotxe des poble després de l'amo n'Antoni de Can Bonjesús i abans des Pins i Son Pons, amb bicicleta, amb motoret... Moltes vegades vaig oferir peix a les cases, on trobava ses portes obertes. Ja en tenien talent però no el podien comprar. Ja el me pagareu, els deia, i el venia a espera o el regalava perquè si no el podia vendre l'havia de tirar. No hi havia cèntims. A vegades compràvem deu o vint quilos de peix a en Tomeu nostro, que tenia una barca de bou -Cala Mitjana, Son Rafael...- i llavors l'anàvem a vendre per aquí i per allà.

Una vegada trebucàrem es cotxe en es Pou de sa Platja i hi va haver peix per tot, per dins sa pols, per dins es romaguers i sa patrona el rebatjà dins ses piques des Pou. Es de sa Punta, que batien, varen venir a auxiliar-nos. Creis-me que en vaig

esquinçar de senalletes. Es tubo de sa bicicleta va romandre foradat pel rovell causat per l'aigo de la mar.

El patró Andreu va tenir llogat el cafè de Ca'n Tià Fuster, a s'Alqueria Blanca. També comprà sa Cimentera a en Brunet, a l'altra part del sequer d'en Damià Bet, a sa costa des Pujol i la tornà vendre perquè s'estimava més la mar que el ciment. A Portopetro també tengueren botiga.

De 1880 data el primer martell reformat bastantes vegades. De 1891 és el plànol de Portopetro i Cala Llonga realitzat per la Comissió hidrogràfica decretada per José Gómez Imaz. Al voral de Portopetro s'instal·la Cas Rector, que fou de mossèn Sebastià Planes, rector de Felanitx, unes poques barraques de barca, l'aduana, Ca'n Cosme Pel·lo, possiblement la primera fonda de l'entorn. De petit jo sentia contar que havia fondejat a Portopetro un vaixell anglès i tripulants i passatgers havien dinat a Ca'n Pel·lo. Sembla què sorpresos davant la puja del compte preguntaren si anaven escassos els ous i la resposta fou que els que anaven escassos eren els milords.

Jo deman al patró Andreu per Portopetro d'enrere, pel moll, pel propietari dels solars on bastiren les cases els Martina, pes Caló des Moix, pes Pou de Sa Platja, per l'endinsada de la mar per ses platges, per les barques... Per si havia de tornar a començar la vida...

-Primer fou Ca'n Pel·lo. Quan donaren sa tirada des carrer, en Tià Pons va dir a mon pare que li regala-

va es trast si hi feia una casa. Mon pare feu sa casa, Cas Patró Vell, i mentre la feien noltros habitàvem a Ca'n Gerrer. En Cosme Pel·lo traginava el marès des Cap des morro. Cada matí feia un viatge amb una lanxeta. En Cosme tenia una filla, na Margalida, que es casà amb n'Antoni de sa Punta. Tots es trasts eren d'en Tià Pons i n'Apol·lònia de sa Punta Mitjana. Sa casa des germà Miquel era de Son Sureda, entre Felanitx i Ca's Concos.

Ara es Caló des Moix ha canviat de fesomia. Per travessar-lo ens havíem de treure ses espadenyes. Ara Portopetro m'agrada molt més. Hi ha molta més gent i moltes més barques de tota casta. Un temps sols hi havia la de mon pare. I tu, diu a l a seva nora Margalida, no t'agraden molt ses barques i a mi em donen molta d'alegria. Quan un homo es mor, sa barca roman. Aquí davant hi havia set o vuit passes de moll. Quan construïren un altre moll, fa cosa de seixanta o setanta anys, treien ses pedres de sa pedrera des Caló des Moix i per uns rails eren transportades an es seu lloc. Amb el mal temps la mar es feia endins. Ses platges quedaven salades. No sé fins on devia arribar la mar. Es Pou de sa Platja! I que voleu que vos diga, mai no l'havien de tapar. Feia moltíssims d'anys que estava fet, sempre estava obert per a tothom. Quan ses bísties que venien de s'Alqueria tenien molta de set, els hi abeuraven. Qui va pensar de tapar aquest pou no devia estar bo. Si havia de tornar a

ELECTRO

ViBa c.b.

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES
ANTENES TV. - FONTANERIA

JAUME VIDAL - JAUME BALLESTER

Carrer Gómez Ulla, 2
Tel. 653995
07650 SANTANYÍ

Plaça Sant Josep, 10
Tel. 163188
07691 ALQUERIA BLANCA

FORN I COMESTIBLES

ADROVER

Rafael Adrover, 5 - Calonge

Tel. 16 70 67

començar sa vida voldria ser mariner, tant m'agrada la mar. Record anava a Alger guanyava més que pescant. No he fumet mai però quan venia d'Alger duia els puros molt llargs i es jovent de s'Alqueria em feia molt de cas. A mi no me costaven res i feia la gent contenta...

El patró Andreu no fuma ni beu suc. Beu aigua fresca. Dorm molt i bé. Menja de tot perquè tot li agrada com li agrada passejar-se a peu pel Caló des Moix, com li agrada de la televisió Carmen Sevilla.

Li encanta el Porto Petro d'ara, amb tant de moviment, tan enlluernador, tan cosmopolita, babel de tantes llengües, tants de vaixells, els windsurfs envelats tenyint de color el port, tanta de carn destapada... I tot tan diferent d'aquell temps de llum d'oli i quinquar, d'un anar amb carro a rentar-se en es Caló dets Homos Morts acabades les messes de batre, d'amarar vençills i bigues a sa Platja, de cercar pegelides o corns de tenassa, d'anar a Missa a Cas Rector, de banyar-se les dones amb una camisa de drap que s'estufava, d'anar a cercar sal de cocó en ets Adolços, de celebrar la festa per Sant Joan, de barquejar-se les nits de lluna plena d'agost per sa Cova Figuera, d'escorcollar pels calons cornets i petxines per unes floreres de marisc...

Quin Porto Petro més dissemblant al d'avui! Aquest Portopetro que contempla amb vertadera delectança el patró Andreu Martina, on, juntament amb els seus germans hi tenen un

carrer dedicat. El patró Andreu espera amb afany la festa que li retrans els familiars, la Tercera Edat de s'Alqueria Blanca - Portopetro i l'Ajuntament de Santanyí. I el deix, cara contenta, amb les seves imaginacions i amb la seva venturosa memòria per recordar la visió del vell marí dins les aigües obscures des Caló des Llamp i l'altre que va veure el seu pare per sa Barca Trencada, quan feia de cabreret. També deix el patró afligit i ple de sentiment per la mort de la cotorra, tan confident i amb qui sempre dialogava, víctima del mal del segle, un accident de cotxe.

***

L'esglesiola de Portopetro no va poder aixoplugar, la tarda del 10 d'agost, la gentada que acudí a acompanyar el patró Andreu, que féu l'entrada amb la seva filla Miquela, el seu gendre Cosme, la nora Margalida i també Margalida néta, altres familiars i amics, les autoritats provincials i de Santanyí, els convidats de la Tercera Edat de la rodalia, més convidats, una representació de la colònia estrangera... i els sons de la banda de música municipal. A l'església, després de la missa amb sermó i cànctics, hi va haver parlaments i poesies, entrega de nombrosos obsequis i el nomenament de soci d'honor amb diploma de l'Associació de la Tercera Edat de s'Alqueria Blanca-Portopetro.

I com la vida del patró Andreu ha transcorregut entre la mar i el moll, tan llars com la pròpia llar, la festa es

perllongà entre el moll i la voravia de Ca'n Pel·lo, on s'allotja el Patró Andreu amb la companyonia de la seva filla i el seu gendre.

Portopetro semblava una festa de Sant Joan dels bons anys. Un riu humà omplia els indrets del moll i amb un nombre superior a les vuit-centes persones participaren del bon berenar: coca amb verdura, una magraneta, ensaïmada, gelat, vi i altre beguda, i tot ben lluny del dejuni de Sant Llorenç.

El Patró Andreu va tenir una paraula per tothom, un moltes de gràcies per cada obsequi, una estreta de mà i una besada per hom i un esguard contemplatiu per aquell vaixell anelat -tota la nostàlgia del vell i la mar- recalat de Marina-s'Horta, com a deixa de fer vida a la mar fins fa pocs anys.

El patró Andreu porta la mar i la barca dins la mirada i dins la sang. No es resisteix a relinquir de la mar, d'aquesta mar de Portopetro del blau més blau, des d'aquell dia d'àncora i cap en terra.

Fort i bo, amic patró Andreu, per tots els dies que vos vulgui adelitar la vida d'amagat de la mort, amb la meua voluntat que sia molt llunyadana i de qui no se n'ha de parlar. No debades el patró Andreu ha estat el més fort dels Martina, robust com un cimbal d'ullastre marinat damunt sa Punta des Port.

**Cala Figuera, de Santanyí
Tardor 1993.**

**FERRERIA
ADROVER-ROIG, C. B.**

Carretera Porto Colom, s/n.
Teléfono: 837296

07669-S'HORTA (Felanitx)

**Restaurant
Ca'n Trompé**

**Especialitats Típiques Mallorquines
CUINA DE TEMPORADA**

Avda. Bèlgica, 12
Tels. 65 73 41 - 64 31 13

07660 CALA D'OR
(Mallorca)

Son Perdut

"Son Perdut", des de fa anys, és notícia. Aquest indret del sud de Calonge s'habilita, com tots sabem, per a Casal de Colònies i Campaments d'estiu pels francesos, fent-hi molta d'obra i deixant-ho molt bé per poder-hi realitzar aquestes activitats d'oci i esplai.

Fa uns dos anys, quan la companyia francesa que havia llogat aquestes cases ho va deixar, mancava trobar-hi una solució per aprofitar aquestes instal·lacions.

I ara, enguany mateix, a la fi es va adoptar una resolució interessant per a tots, què, si bé no és definitiva, al

manco servirà per explotar aquest casal per a la finalitat per la qual havia nascut. Els Grups d'Esplai de Mallorca (GDEM) se n'han fet càrrec per utilitzar les dependències per a Casal de campaments.

Per sebre quatre coses més sobre aquest Casal, anàrem a parlar amb Sebastià Vallbona i Bonet, el gerent de Son Perdut. Aquest jove curiablancer, de 25 anys, ha estat el responsable durant aquest estiu de la marxa i funcionament de Son Perdut.

- Sebastià, ens podries dir què és el GDEM?

- GDEM, significa "Grups d'Esplai de Mallorca". Es tracta d'una associació que aglutina els diferents grups o clubs d'esplai que existeixen arreu de Mallorca. És una associació infantil i juvenil. Actualment són devers quaranta clubs. N'hi ha que estan associats i n'hi ha que no hi estan. Pertany al Bisbat de Mallorca. Va néixer l'any 1978 i ara fa quinze anys que funciona. De cada any creix a les distintes barriades de Ciutat i pobles de tot Mallorca.

- Què és un Club d'Esplai?

- Un Club d'Esplai és un grupet infantil i juvenil que la seva finalitat primordial és educar en el temps lliure. Avui en dia estam en una època en que només la televisió i el "game-boy" i els "marcianitos" omplen el temps lliure dels nins. El que s'intenta, a través dels clubs d'esplai, és donar una alternativa a aquest temps lliure. Per això s'organitzen tota una sèrie d'activitats: tallers, excursions, acampades, etc., per tal de donar una alternativa a aquest temps lliure, com ja he dit... una alternativa molt més humana.

- Com va néixer la idea del GDEM de llogar Son Perdut?

- Bé, com ja he dit, el GDEM va néixer el 1978 i eren quatre rates. Ara, el 1993, el GDEM es topa que són molts de clubs, molts d'al.lots, molts de monitors... és una associació que mou entre tres i quatre mil persones i

El dia de la inauguració, amb la directora general de joventut, Virtuds Mari

clar, no li queda més remei que anar donant tota una sèrie de serveis que abans no donava. Per exemple, està fent un servei d'assegurances, un servei d'autocars, etc I ha arribat un moment que el GDEM es va plantejar donar també un servei per poder fer una Colònia o un Campament en l'estiu. Arrel d'una sèrie de contactes es va localitzar Son Perdut, es va estudiar la possibilitat de llogar-ho. Pareix que va interessar, tant al GDEM com als propietaris, i arrel de tot això, va néixer Son Perdut.

- En concret, quines activitats s'hi duen a terme a aquest Casal?

- Aquí el GDEM el que fa és gestionar aquest Casal, oferint-lo als

clubs que volen venir aquí a realitzar el seu campament d'estiu. Clar, la finalitat primordial és donar aquest servei. Després, amb les activitats i els objectius de cada grup, nosaltres no ens hi aficam.

- Es pot dir que els grups que venen, en general, són mallorquins, doncs?

- Sí, la majoria són mallorquins. N'hi ha de Palma i part Forana. Pràcticament són grups que estan associats o relacionats amb el GDEM. Han passat algunes escoles, un grup d'alemanys de Berlin, fruit d'un intercanvi del GDEM amb monitors alemanys, grups de Palma, Mancor

Les vetllades, un dels moments més interessants de la jornada

de la Vall, Santa Eugènia, Sencelles, Palmanyola, Maria de la Salut, Sa Pobla, etc.

- Com monten aquestes setmanes de campaments els grups que venen?

- No hi ha molt entre un grup i un altre. El matí solen fer tallers de fang, titelles, etc. Es refresquen en la piscina. L'horabaixa també algun taller. El vespre és el moment més emocionant del dia, quan fa les vetllades. Quan surten un poc de la normalitat, solen fer excursions a Cala Egos, Cala Mondragó...

- Quantes persones calcules que hauran passat per aquí aquest estiu?

- Més o manco hi ha hagut una mitja d'un centenar de persones cada setmana. Això vol dir que són unes mil persones, entre altres i monitors.

- Haurà estat una forma de donar a conèixer Calonge a tot Mallorca i part de l'estranger. Una altra pregunta, quins projectes hi ha de futur per Son Perdut?

- Projectes de futur era el que teníem fa uns mesos. Ara el que resta és dur a terme aquests projectes durant una sèrie d'anys. Ja no és projecte de

futur, és un present. El projecte que hi havia inicialment era inaugurar Son Perdut. Això ja ho hem fet. I ara el que volem és que funcioni tota una sèrie d'anys. Un projecte que té el GDEM és poder donar més serveis com Son Perdut. La majoria de grups que han passat per aquest Casal estan molt contents, i això anima que es pugui obrir un altre Son Perdut en un altre lloc de Mallorca.

- Com heu percebut l'acollida per part dels calongins?

- Ens hem trobat molt bé, ja des de mitjan març que començarem a fer feina per aquí. Jo crec que ha estat una experiència interessant pel mateix poble de Calonge i pels voltants que Son Perdut es posàs en marxa. Hem donat feina a moltes persones, com per exemple ferrers, fusters, fontaners, proveedors, etc. Tots són de la zona. I això de donar feina sempre és interessant, tot i que no els hàgim solucionat la vida. També s'han ofert llocs de treball a gent de la contrada, fins i tot els nins, quan fan una sortida pel poble sempre en venen encantats. A més dels comentaris dels mateixos calongins, sempre contents de veure aquest trullet simpàtic per aquí baix.

- Ha estat problema el fet que les instal·lacions estiguin ubicades enfora de Calonge o, fins i tot, de Cala d'Or?

- No, problema no. Jo diria que les distàncies són encertades. Estam a tres quilòmetres de Calonge i a tres de Cala d'Or, i està molt bé, perquè no molestem a ningú. A més, en mitja horeta són a Calonge o Cala d'Or.

- Heu rebut suport de les institucions oficials: Ajuntament, Govern Balear, Consell Insular...

- No, no. Tot ha estat iniciativa del GDEM que també ho ha subvencionat to.

Bé, Sebastià. Us desitjam que tingueu èxit a aquesta empresa que heu envestit i gràcies per haver-nos rebut i acollit tan amablement.

Un moment del dinar

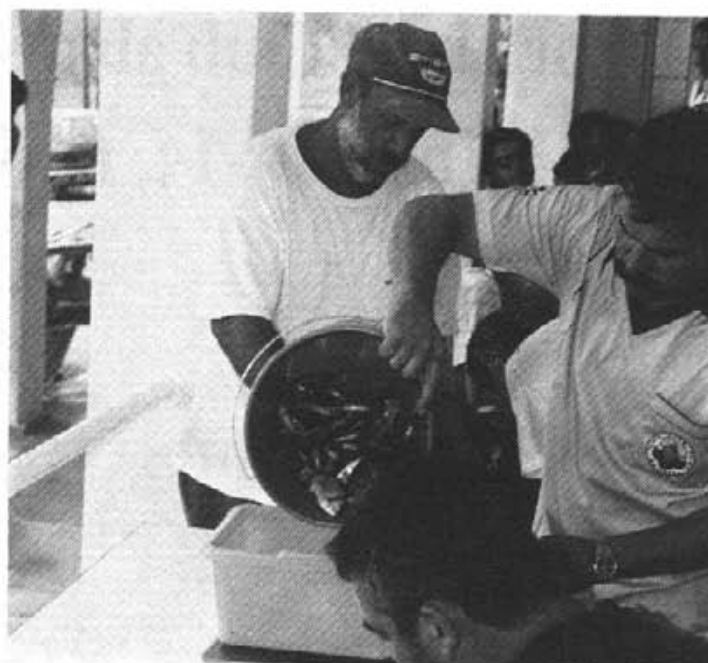
Josep Adrover i Vallbona

S'Alqueria Blanca

Resum dels actes més significatius de les festes de Sant Roc - 93

Durant tot el transcurs de les festes estigué exposada a "Ses Rocases" una exposició dels artistes locals.

Fotografia del moment de la pesada del peix, en el Campionat de Balears de pesca que es celebrà dins les festes.

S'estrenà l'obra de teatre "I encara va acabar bé", original de Catalina Rigo, escenificada pel grup del poble "Pou del Rei"

El vespre de ball de bot, tothom es va animar molt i va contar en l'actuació dels allots de l'escola de ball de bot de Calonge.

L'esport és cosa bona

Historial del Club abans del ressorgiment del 68 (Dies i Coses nº 14, tardor any 89)

La seva feina ens ha duit, però a la fi girant vells papers hem aconseguit unes dades referents al C.D. Santanyí, que si bé no són lo completes que voldríem al menys fan referència a la seva fundació i als seus primers anys de vida.

Hem trobat un petit historial publicat a un diari de Ciutat en el maig del 57, escrit per En Perico Pomar que fou secretari uns anys i a més dissenyà l'escut de la Societat igual que ha fet amb el Cala d'Or. El C.D. Santanyí fou fundat el cinc de juliol del 42 essent el seu primer president Joan Vicens Frutos. El camp s'anomenava "Acción Católica".

A les temporades 42-43 i 43-44 va aconseguir el títol de campió de grup de III regional i a la 44-45, a més de campió de grup, fou campió de Balears de III categoria.

Fins l'any 47 en que es donà de baixa el club a la Federació, havien estat presidents a més del fundador, Mateu Mas, Rafel Amengual i Joan Ferrer. Hem agafat una alineació publicada a "La Almudaina" (1947), en aquest partit el Santanyí guanyà 8-0 a la U.D. Porreres. Pel Santanyí

Formació del C.D. Santanyí any 69.

Jugadors de la temporada 68/69 del C.D. Santanyí homenatjats amb motiu 25 aniversari.

jugaren: Vidal, Burguera, Roig (Fuster), Roca I, Peque, Roca II (Roig, Bonet, Sitges, Cànaves, Adrover (Roca II) i Perelló.

L'any 49 un grup de joves d'"acció catòlica" va reorganitzar el futbol a Santanyí, el president era el jugador i capità Joan Roca,

Ja fa 25 anys que tornà el futbol a Santanyí

El passat 22 d'agost es va celebrar el 25 anys del retorn del futbol a Santanyí en record d'aquell sis d'agost de 1969 on es va formar una comissió, reorganitzadora del C.D. Santanyí, la qual va formar la primera directiva:

President: Tomeu Adrover Escales.

Vicepresident primer: Tomeu Sitges Adrover.

Vicepresident segon: Andreu Caldentey Escales.

Tresorer: Miquel Escales Villalonga.

Comptador: Guillem Amengual Vidal.

Secretari: Tomàs Miquel Bonet.

Vice-secretari: Miquel Barceló Vidal.

Vocal: Tomeu Piquer Perelló.

Aquesta va ésser la primera directiva donant-se el cas segon l'acta dels dos de setembre de 1969 que el president durant tot l'any no va assistir a cap junta per lo que amb l'assistència de 36 socis el vuit de setembre amb 29 vots a favor, 6 en blanc i un nul va sortir nou president el Sr. Tomeu Sitges Adrover, vicepresident primer: Simó Escales Vicens i segon: Sebastià Adrover Verger, comptador: Indalecio Manyes Rigo, secretari: Pep Costa Cardona, vice-secretari: Antoni Serra Bonet i vocals: Tomeu Piquer Perelló, Miquel Picornell Ferrer, Damià Vidal Barceló, Jaume Vidal Tomás, Miquel Coves Vidal, Sebastià Barceló Mas, Marc Bonet Adrover i Guillem Vidal Tomás.

L'entrenador del primer any va ésser en Jaume Vidal Tomás i els jugadors els següents: Simó Bonet Rigo, Julià Burguera Ferrer, Julià Burguera Llambies, Tomeu Vidal Tomás, Biel Vidal Suau, Jaume Rigo Canyelles, Indalecio Manyes Rigo, Pep Costa Cardona, Lluç Lladó Servera, Biel Adrover Lladó, Llorenç Rigo Roig, Joan Ferrer Ferrer, Pep Prohens Batle, Damià Vidal Barceló, Jeroni Llambies Lladó, Antoni Vidal (pareiret), Martí Losa Romero y Joan Vidal Picornell.

De llavors ençà han estat presidents del C.D. Santanyí: En Tomeu Adrover Escales, Tomeu Sitges Adrover, Guillem Amengual Vidal, Llorenç Escales Vicens, Pep Burguera Rigo, Jeroni Llambies Perelló, Joan Camps Liras, Damià Barceló Caldentey, Jeroni Obrador Vidal, Jaume Vicens Bonet, Biel Oliver Llopis i actualment n'Agustina Cladera Amengual.

Presentació dels equips del C.D. Santanyí el dia de la celebració del 25 aniversari.

llavors jugaven al camp de "Sa Talaiaola".

L'any 50 s'inaugurà el camp de "Es Pou", tornaren fer campions del grup III i subcampions de Balears després de 5 partits eliminatòris amb el San Carlos de Ciutat, que passaran a la història, per la seva emoció. La temporada 50-51 ascendiren a primera regional. Un any després essent president Carles Serra pujaren a tercera divisió nacional.

L'any 55 prengué possessió de la presidència Miquel Verger aconseguint que el camp fos objecte de destacadíssimes reformes: ampliació vestuaris i del terreny de joc.

L'any 57 l'entrenador era Justo Aparicio formant la plantilla els següents jugadors: porters: Vidal, Cabrer i Orfila; Defenses: Barceló, Camps, Verd i Ferrer; Mitjos: Roig, Bosquet i Gómez; Davaners: Roca, Ruben, Alemany, Adrover i Rodríguez.

D'aquella primera època volem destacar el partit que es jugà l'octubre del 54 entre el C.D. Santanyí i el R.C.D. Mallorca quan aquesta jugava a tercera

divisió. El resultat final fou 2-4 favorable al Mallorca. Quan al descans s'havia arribat amb 2-1 favorable al Santanyí, a la segona part l'àrbitre anul·là un gol al santanyiner Miralles. Hi va haver moments que es jugà amb dues pilotes, aprofitant l'equip ciutadà per marcar el quart gol. El protagonista fou l'àrbitre Sr. Martorell que afavorí asquerosament al Mallorca.

Pel Mallorca jugaren: Salom*, Paco, Salas, Sabater, Prats, Verd*, Ramis, Martínez, Morro, Delgado i Tomàs (* aquests dos jugadors eren santanyiners).

Pel Santanyí: Vidal, Rado, Obrador I, Garau, Ferrer, Roig, Roca, Torrens, Miralles, Obrador II i Adrover.

Durant aquests anys el Santanyí es va nutrir de molts soldats del destacament que hi havia a la Vila, possiblement el millor d'aquests fou En Carratalà que quan tornà a València fitxà pel primer equip valencià, morint a la sortida de ca seva abans de debutar.

Maties Adrover

N'Agustina Cladera: la nova Presidenta del C.D. Santanyí

A mitjans de setembre es va fer oficial la nova directiva del C.D. Santanyí, la qual va sorprendre inicialment pels seus components on dominaven les dones:

Presidenta: Agustina Cladera Amengual
Vice-presidenta: Sebastiana Verger Vidal
Tresorer: Llorenç Galmés Rigo
Secretària: Antònia Tomàs Bibiloni
Vice-secretària: Miquela Sitges Nadal
Comptador: Joan Bauçà Ferrer

Agustina Cladera Amengual

DIES I COSES es va posar en contacte amb la nova presidenta per saber que havia passat?

-El que ha passat és que s'havia preparat una altra candidatura la qual no va ésser acceptada per la Federació Balear de Futbol perquè els seus components havien format part de la junta gestora i ens

hem presentat els anuncis a dalt.

-De totes maneres la

No pens actuar com Na Cati Mestres

presidenta és la mateixa?

-No, en un principi no s'havia pensat així, després varem anar per votació i vaig sortir triada.

-Quines mides penses prendre ara que ets la presidenta?

-De moment cap, seguirem igual i a veure si l'equip pot millorar un poquet més de lo que ho ha fet fins ara.

-Havies somniat mai de petita l'arribar a ésser presidenta d'un equip de futbol?

-No, mai, de bon de ver que no.

-I ara què penses, estaràs nerviosa o ho tens ben clar?

-Mira nirvis sempre n'hi ha perquè mai saps com prendrà i a més quasi tot per noltros és nou perquè encara que qualcú hagués format part qualque pic d'una directiva no al càrrec d'ara.

-Has pensat incorporar qualque nou jugador o la

plantilla ja està completa?

-L'equip està complet lo que fins ara han mancat jugadors per motius de feina i lesions.

Hi ha possibilitats de que el R. Mallorca vengui a Santanyí

-Fins fa poc hi havia hagut una altra dona presidenta: na Caty Mestres de s'Arenal, sempre enrevoltada de la polèmica, penses seguir la seva escola?

-No, ja que el primer comentari que es va fer quan vaig sortir jo era que no havia d'ésser igual que ella perquè als primers partits de s'Arenal amb ella de presidenta ja la varen treu-

Moto Cala D'Or
SPRINT

LLOGER I VENDA DE MOTOCICLETES

YAMAHA

HONDA

SUZUKI

INFORMACIÓ TEL 65 90.07
C/ CALA LLONGA 17-A (Davant Mípic)
07669 CALA D'OR

BOTIGA
CA'N POLLA

tel. 16 70 45

Calonge

re defora a un partit pel "lio" que va fer.

-Ets conscient que a partir d'ara seràs conegu-

da a tot arreu de Mallorca per l'única presidenta que hi ha?

-Sí, encara que crec que

ni me beneficiarà ni me perjudicarà lo únic que volem és fer feina pel C.D. Santanyí.

-Quins objectius t'has plantejat?

-Els de tots, que ens vagi bé, al manco jugar la lligueta i si enguany podem, pujar a tercera.

-Des de la presidència com es veu la plantilla del C.D. Santanyí?

-Bé, és una bona plantilla, hi ha més o menys els mateixos que l'any passat varen fer una bona campanya.

Abans d'acabar la conversa n'Agustina amolla la possibilitat de que per culminar el 25è aniversari del retorn del futbol a Santanyí vengui el R. Mallorca un dia feiner, veurem què passa...

Maties Adrover

**Pintures
D'or**

Calonge

Ronda Crucero Baleares, 59
Teléf. 825271
07670 PORTO COLOM

RESTAURANT

Ses Portadores

Especialidad en pescado fresco y langostas

**LAMPISTERIA * CALEFACCIÓ
ENERGIA SOLAR * PISCINES**

JOSE ALOU JULIA

C/ J. Prohens, 24
Telèfon: 65 94 65

07669 S'HORTA
Fax: 83 71 94

**MODES
JANINE**

centre comercial El Pueblo, tenda n' 25
CALA D'OR

TEL. 65 78 47

C.D. Alqueria

L'Alqueria va començar la lliga de 2ª Regional amb una important victòria per 1-2 al camp de Valldemossa At.; els jugadors que dirigeix en Marqueño varen sentenciar el partit a la primera part amb dos gols marcats per n'Agustí i en Tomeu Rosselló, mentre que els locals no aconseguiren el seu gol fins que faltaven deu minuts per la fi del partit. Una setmana més tard, el Sencelles se presentava a "Sa Teulera" com a darrer classificat i, contra pronòstic, se'n va dur els dos punts. Els visitants s'avançaren en el marcador just abans dels descans i tornaren a marcar poc després de la represa. El gol del definitiu 1-2, obra d'en Toni Ramírez, va animar als locals, qui atacaren sense èxit la porteria visitant. La darrera mitja hora d'aquest partit se va haver de jugar amb llum artificial, fet insòlit a "Se Teulera" en partit oficial, ja que els visitants s'havien presentat amb molt de retràs de manera incomprendible.

ONZE ANYS DESPRÉS...

Amb el partit disputat a Valldemossa el passat 19 de Setembre, l'Alqueria va tornar jugar, després de molts anys, a la categoria de 2ª Regional. Concretament, el darrer partit a aquesta categoria s'havia jugat el 6 de juny de 1982, el mateix dia que els homes dirigits per Bernat Sans s'imposaren per 7-2 al Son Cotoner, logrant d'aquesta manera l'ascens a 1ª

N'Agustí va marcar el primer gol de l'actual temporada

Les noves incorporacions de l'Alqueria. Falten a la foto en Martínez i en Del Río

Equip de l'Alqueria que se va enfrontar al Platges de Cala D'Or el passat 5 de Setembre.

Regional.

D'aquella 2ª Regional de la temporada 1981-82, tan sols hi ha dos equips, a part de l'Alqueria, que tornin participar a la present competició: el Cas Concos i el Santa Maria.

ALQUERIA - S'HORTA, PRIMER GRAN DERBIE

Dels partits de màxima rivalitat que se disputaran aquesta temporada a "Sa Teulera", el primer serà el del s'Horta, equip que visitarà s'Alqueria el proper 17 d'octubre. Serà la primera vegada que els dos equips de Regional s'enfronten de manera oficial, si bé els juvenils ja ho varen fer diverses ocasions. De les set visites que varen fer els Juvenils del s'Horta a s'Alqueria, en cinc ocasions varen caure derrotats, logrant la victòria a les altres dues; els verd-i-blancs varen marcar 21 gols i els de s'Horta només 8. A tots els enfrontaments Alqueria-S'Horta de Juvenils, tant a un camp com a l'altre, mai se va acabar el partit amb empat a gols.

El s'Horta va començar el campionat amb dues victòries i serà un equip molt temible a "Sa Teulera". A part del bon conjunt, destaca la qualitat de Fèlix, Ian i Villa, tots ells ex-jugadors de l'Alqueria. És d'esperar que tant els jugadors com les dues afeccions tinguin un comportament esportiu durant tot el partit.

Jaume Rigo

Jaume Rosselló, porter del C.D. Alqueria

De petit volia ésser un bon defensa central o un bon interior, però per diverses circumstàncies un dia se va haver de posar baix dels pals. Pareixia que seria cosa d'uns quants partits i molta gent no confiava gaire en ell, però poc a poc li va agafar el gust i avui s'ha convertit en un dels millors porters de la comarca. Va rebre, a la temporada 1989-90 el premi del "Diario de Mallorca" al

jugador més regular de 1ª Regional i, a partir de llavors, ha estat també el més regular del seu equip. Va arribar a jugar 95 partits de lliga seguits i complets, tot un rècord dins el C.D. Alqueria; també ha estat l'únic capaç de jugar tots els partits de lliga complets a tres temporades distintes: la 1989-90, la 1990-91 i la 1992-93.

Se va iniciar com a jugador federat amb els Alevis del Santanyí, era la temporada 1979-80 i en Jaume ens recorda aquells anys....

- M'agradava jugar a la mitja i vaig ocupar aquesta demarcació a la majoria de partits; concretament jugava d'interior per la part esquerra. Després d'haver anat a Santanyí, vaig començar amb els juvenils de s'Alqueria, però ho vaig fer a mitjan temporada perquè encara no tenia els 15 anys.

- I ja vares començar de porter?

- No, aquest primer any de juvenil vaig jugar sempre de defensa central. Va ésser a la temporada següent quan ens vàrem trobar que era hora de començar la lliga i no teníem porter. Per això jo vaig començar a entrenar-m'hi, esperant que en vengués un. Unes setmanes més tard en varen trobar un però se va lesionar. Jo vaig seguir a la porteria, sempre pensant que era una cosa eventual, però ja ho veus, la cosa va ésser definitiva i encara ara hi faig.

- Una vegada acabada l'etapa amb els Juvenils, te va ésser difícil agafar la titularitat amb els grans?

- Amb els grans ja havia

La porteria de l'Alqueria ha estat coberta els darrers anys

debutat quan encara era juvenil. Després, quan vaig passar al primer equip, no jugava sempre perquè havia d'alternar la porteria amb en Toni de Son Llorenç. A vegades, l'oportunitat venia quan l'altre porter estava lesionat, però la competència no era grossa perquè hi havia pocs porters i de cada vegada vaig anar jugant més fins que vaig arribar a ésser titular.

- El fet de que enguany hi hagi molts equips de pobles de prop a la vostra categoria, pot servir per animar la gent?

- Per aconseguir que la

gent vengui els diumenges és necessari que guanyem uns quants partits a "Sa Teulera", cosa que darrerament se'ns fa molt difícil. Si logram ésser forts dins el nostre cap, animarem al públic i a noltres mateixos, ja que surtim amb molts de nirvis quan jugam de locals, cosa que no passa a fora camp.

- Dels rivals d'aquí prop: S'Horta, Cas Concos, Colònia i Portocolom, quin veus més fort?

- No n'he vist jugar cap, però sé que el S'Horta té un parell d'individualistes molt bones, que poden

resoldre el partit a qualsevol moment, encara que el que compta realment és el conjunt. També tenc notícies de que el Cas Concos té un bon equip, i a pesar d'haver tengut un començ se pot recuperar perfectament.

"És necessari un altre porter a s'Alqueria"

- El pròxim rival a "Se Teulera" serà el S'Horta. Com veus aquest partit?

- Crec que hi pot haver un bon partit, amb dos equips que cercaran la victòria. Aquells partits Alqueria-S'Horta de Juvenils, de fa vuit o nou anys, o també qualche partit amistós que varen fer els grans, on sempre hi havia incidents i problemes entre els jugadors o afeccionats, no crec que tinguin res a veure amb el partit d'enguany. Esper i desig que sigui un partit tranquil i amb molta esportivitat.

- Com veus l'equip de s'Alqueria per la present temporada?

- Hem incorporat un parell de jugadors joves que aporten moltes ganes

En Jaume, amb els Alevins del Santanyí de la temporada 1979-80. Dels drets, és el tercer començant per la dreta.

de jugar i una gran il·lusió, cosa que abans per ventura faltava, però així compas-sin els partits poden millo-rar i corregir segons quins aspectes. A part, també hi ha jugadors amb més anys d'experiència, però aquesta veterania a vegades no la sabem demostrar dins el camp i pareixem un poc innocents. Esper que tot vagi bé.

- Com els darrers anys,

a l'equip de moment només hi ha un porter. T'agradaria n'hi hagués un altre o ho prefe-reixes així per tenir la titularitat assegurada?

- Seria molt millor que fóssim dos o tres porters. Els darrers anys hem duit molta sort perquè no he tengut lesions ni m'han expulsat cap vegada. Però si la situació continua així, el dia que me passi qual-

que cosa hauran de fer fue-s a darrera hora per trobar-ne un altre.

- Aquestes darreres temporades has tengut actuacions molt destaca-des i has pogut brillar per-què hem estat un equip molt dominat. Trobes que hauries pogut jugar a cate-gories superiors?

- És una cosa que no he duit molt dins el cap per-què sempre m'he trobat bé a s'Alqueria i m'agrada jugar aquí. Inclús si m'haguessin fet ofertes per jugar a Tercera Divisió o Preferent a canvi de doblers, m'ho hauria hagut de pensar bastant, ja que mai m'he fet la idea de cobrar per jugar a futbol.

Jaume Rigo

FITXA TÈCNICA

Nom i llinatges: **Jaume Rosselló Julià**

Data naixement: **26-12-67**

Alçada: **1'88 mts.**

Pes: **80 quilos**

HISTORIAL:

ALEVINS C.D. SANTANYÍ:

Temporades 1979-80 i 1980-81

JUVENILS C.D. ALQUERIA:

Temporades 1982-83, 1983-84 (1 gol marcat), 1984-85 i 1985-86 (1 gol marcat)

C.D. ALQUERIA - REGIONAL:

Temporada	Partits
1984-85	2
1985-86	7
1986-87	6
1988-89	31
1989-90	34
1990-91	34
1991-92	26
1992-93	32
1993-94 (*)	3

Total 175

(*) comptabilitzades les 3 primeres jornades

El basquet Santanyí comença la temporada

Poc a poc van començant la participació els equips de bàsquet de Santanyí, aquesta vegada vos donarem a conèixer els components dels diversos equips:

SENIOR MASCULÍ
(entrenador Ferran Moya / Juan P. Camps)

Tomeu Vidal, Damià Burguera, Andreu Lladó, Joan Pons, Pep Bauçà, Sebastià Muñiz, Roberto Muñiz, Sebastià Roig, Miquel Vidal, Miquel Bonet, Blai Munar i Bernat Vidal.

SENIOR FEMENÍ
(entrenador Lluç Verger / Francesca Salom)

Apolònia Burguera, Caty Obrador, Caty Rigo, Maria Mestre, Francesca Salom, Maria Antonia Burguera, Esperança Flores, Antònia Maria Mas, Conxa Julià, Xesca Rosselló i Maria del Mar Vidal.

JUVENIL MASCULÍ
(entrenador Jaume E.

Sebastià Zuzama Vallbona, jugador juvenil del basquet Santanyí

Bonet)

Manel Artega, Bernat Burguera, Jaume Serra Sitjar, Jaume Serra Vicens, Miquel Vallbona, Alejandro Vila, Joan Picó, Sebastià Zuzama, Carles Bonet, Jeroni Obrador, Sergi Granados, Tolo Mestre i Tolo Sastre.

CADET FEMENÍ
(entrenador Jaume Cànaves / Ventura Bordoy)

Antònia Barceló, Antò-

galida Serra, Margalida Grimalt, Cristina Coll, Sandra Losa, Laura Amengual, Manoli Manjón, Eva Pérez i Maria Magdalena Gayà.

INFANTIL MASCULÍ
(entrenador Miquel Vallbona / Tomeu Vidal)

Colau Oliver, Antoni Ballester, Andreu Barceló, Raimon Vila, Alfredo G Di San Carlo, Francesc Bonet, Til Brun, Noe Belmonte, Juan Jesús Camargo, Antoni Vallbona, Antoni Bonet, Sebastià Ballester, Miquel Angel Lerma, i Daniel Estevez.

MINIFEMENÍ (Caty Bennassar / Paquita Rigo)

S. Oliver, Cleo, Marisol, Caty Vicens, Rosa Maria Pons, Aina Maria Estelrich, Sandra Rodríguez, Maria Magdalena Adrover, Marina Ramos, Maria del Mar, Caty Burguera, Maria Antonia Màrmol, Sara i Arantxa Larrinaga

Pere Ferrer

nia Rigo, A. Quiroga, Antònia Ferrer, Magdalena Oliver, Maria Antònia Julià, Beatriz Batle, Catalina Bonet i Margalida Llabies.

INFANTIL FEMENÍ
(entrenador Antònia Maria Mas / Caty Oliver)

Aina Betlem Garcia, Victòria Rigo, Victòria Lerma, Caty Martín, Mar-

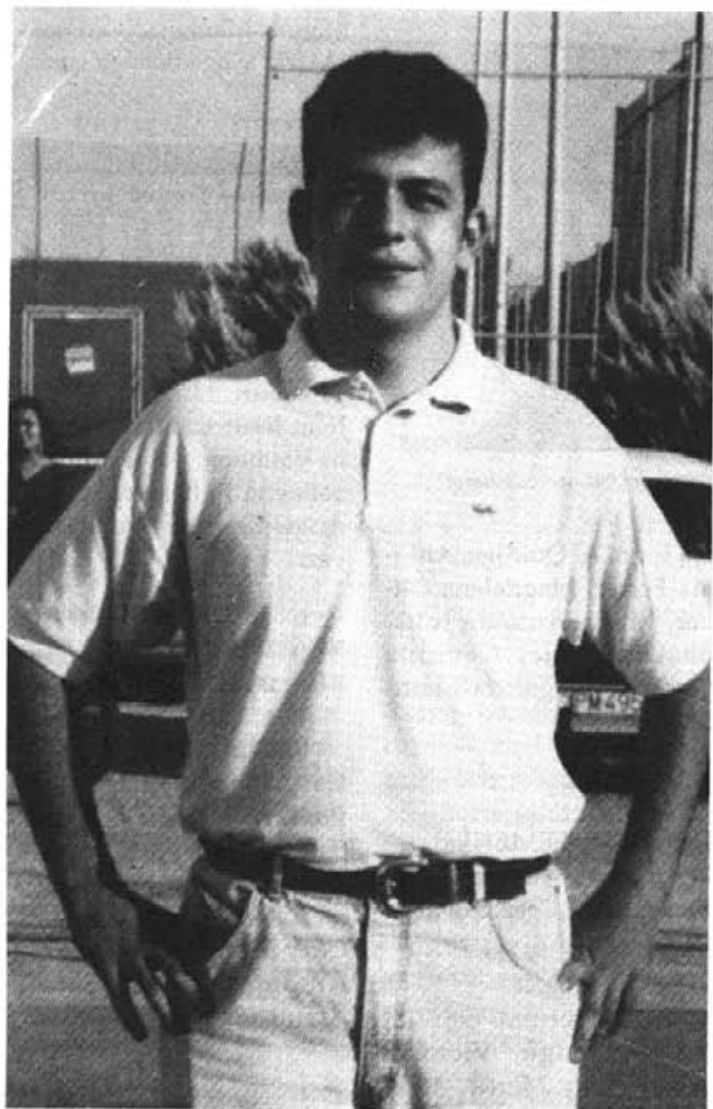
**La llengua
feina
de tots**

**SUPERMERCAT
I
FERRETERIA**

CAN BINIMELIS

C/ Cala Llonga, nº 3 Tel. 16 71 17. CALONGE

En Benet torna al Bàsquet després de jugar a futbol una temporada

En Benet, juvenil del Bàsquet Santanyí: "lo més bo és que sabem perdre"

-Benet per què tornes a jugar al bàsquet?

-Perquè és l'esport que més m'agrada practicar.

-Com te va anar la passada temporada jugant de porter?

-No em va anar gaire bé perquè vaig jugar pocs partits. En tota la temporada vaig jugar 47 minuts i em varen fer 7 gols.

-Com espectador què

prefereixes?

-A mí tot lo que sigui esport m'agrada.

-Com veus el teu equip: els juvenils de bàsquet?

-És un equip amb il·lusió, però amb poques possibilitats de triomfar, lo més bo és que sabem perdre.

Pere Ferrer

**La llengua
feina
de tots**

FOTOS
Jaume Moserrat

Revelats al cap d'una hora

Còpies fotogràfiques en quatre min.

Fotos Carnet

Reportatges

Foto Industrial

Servei de Fotocòpies

C/ Santuari, 88

tel. 581156

El Platges de Cala d'Or a per totes

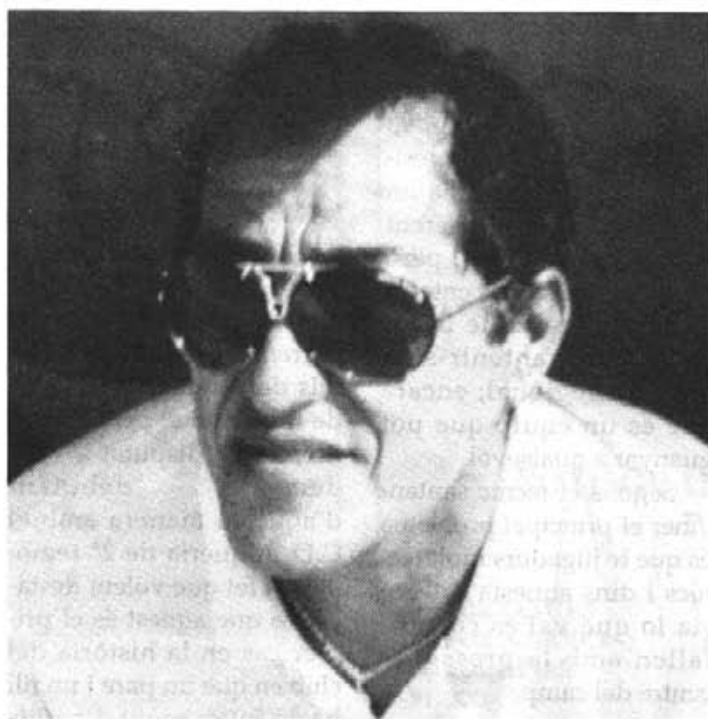

Drets de dreta a esquerra: Delegat, Carles Miranda, Pep Gómez, Antoni ferrer, J. Carlos Maya, Ferran Rama, Fco. Javier Olvera, Tomeu Crespo i Javier Fernández.

Acolats: Raul Beбето, Jaume ferrer, Javier Torres (Romario), Augusto Castillo, Desi, Luis del Ojo i Miquel Angel.

També foren part del Platges: Enrique Mallols, Roberto García, Eduardo Pérez i Jaume Quetglas.

El passat diumenge va debutar a Cala d'Or el PLATGES DE CALA D'OR a la tercera regional. Comp-ten amb en Javier Torres, àlies ROMARIO com màxim esponent del perill atacant; lo que més destaca segons l'entrenador VIC-TOR és que són gent sèria que van a entrenar, tenen molta il.lusió per jugar i damujnt tot el que més li agrada és la seva lluita i sobre tot la voluntat que posen lo que li fa tenir moltes esperances: encara que tots han fet feina aquest estiu han venguts als entrenaments que feim a les 3 i mitja, a pesar de la calor tots han corregut i entrenat a gust. Segons el jugador

Víctor, l'entrenador del Platges de Cala d'Or.

Carlos Miranda lo que més destaca del Platges és que és un equip treballador, que s'aplica amb disciplina i lo que els hi manca ho trenven amb sacrifici i lluita.

Tenen ben clar que quan va sorgir la idea de la creació del PLATGES DE CALA D'OR molt poca gent va creure amb ells.

El Mr VICTOR ens ha dit que sempre s'ha de cercar una meta, guanyar partits, fer un equip competitiu i si els resultats acompanyen molt millor.

La redacció d'esports de DIES I COSES desitja una bona i llarga trajectòria d'aquest nou club.

Maties Adrover

El C.D. Cala d'Or no ha començat en bon peu   Toni Rigo va debutar amb el C.D. Alqueria

L'equip entrenat per en JOSETE va debutar a primera regional a Es Porrassar d'Algaida el passat 5 de setembre i a pesar de que l'equip local acabàs només amb vuit jugadors va perdre per 2-1, marcant el gol caladorer en Fiol, el mateix autor de l'únic gol el següent partit: el debut davant l'afecció acabant perdent 1 a 4.

Després tornaren perdre 2-1 al Port de Sóller marcant en Majoral, 2-3 contra el Cide marcant en Majoral i en Gonzalo.

DIES I COSES ha parlat amb en Josete per sebre que li passa al Cala d'Or i ens ha dit que el principal problema és que durant la pretemporada els jugadors

poden entrenar molt poc per motius laborals, però a partir d'ara podran anar-se compenetrant poc a poc. El mïster recalca que quan va arribar a Cala d'Or el president li va dir que volia un equip per pujar a preferent i volia fer "cantera"; però tocant amb els peus enterra en Josete creu que té un equip per mantenir-se a primera regional; encara que és un equip que pot guanyar a qualsevol.

Segons el tècnic santanyiner el principal problema és que té jugadors molt tècnics i dins aquesta categoria lo que val és córrer i fallen amb la pressió al centre del camp.

Maties Adrover

El jove de s'Alqueria Toni Rigo Rigo, de devuit anys, que havia jugat els darrers anys amb els Juvenils del Santanyí, va sortir de titular en el primer partit de lliga disputat a Valldemossa, debutant d'aquesta manera amb el C.D. Alqueria de 2ª regional. El fet que volem destacar és que aquest és el primer cas en la història del club en que un pare i un fill hagin intervengut a partits oficials del C.D. Alqueria.

El pare d'en Toni, Joan Rigo Vadell, va formar part de l'equip titular que va jugar el primer partit de lliga a Manacor contra el Serralt, el mateix any que s'havia fundat el club. Durant aquesta temporada, la 1976-77, va disputar un total de 6 partits oficials (5 de lliga i un de Copa President) a la categoria de 3ª Regional i, una vegada acabada la competició, va deixar la pràctica del futbol.

Cadets C.D. S'Horta temporada 93-94

Drets d'esquerra a dreta: Delegat Antoni Cebrián, David Vallbona, Antoni Barceló, Guillem Barceló, Pere Maimó, Juanmi Andreu, Miquel Adrover i Andreu Burguera (entrenador)

Acotats: Santi Martín, Juan Miquel Cebrián,

Jaume Galmés, Juan Pau, Guillem Rigo, José Manuel Arada, Felip Bonet i Cristian Bailón.

A més són components de l'equip els següents jugadors: Jaume Antoni Barceló, Jaume Manresa, Miquel Binimelis, Ruben Méndez, Juan Cifre, Biel

Vadell, Paco Alcón, Dani García i Antoni Moreno.

Els cadets del s'Horta varen començar la competició el passat dissabte 25 de setembre al camp del Santanyí i a pesar de que s'avançassin al marcador als darrers moments de partit varen encaixar el 2-1

definitiu.

Ara després de descansar el setze d'octubre tenen el pròxim partit a Sa Lleona el dissabte 23 d'octubre amb un altra equip de la comarca el Ses Salines on intentaran donar una bona imatge davant l'afecció local.

Dies i Coses ha tengut una conversa amb l'entrenador: n'Andreu Burguera, el qual enguany ha de fer el curs d'entrenador regional, de la que hem tret la principal conclusió: lo més important per ell és formar jugadors, per lo que anirà rotant els seus 23 jovenets, tots tindran les seves oportunitats i que per damunt els resultats anirà la formació i educació dels jugadors.

Maties Adrover

BOHEMIA
CRISTALL - ESTUDI

Grabados
Cristall
Decoració
Regals

C/ Sa Taverna, 10 -Tel: 16.70.26 - Calonge

CODOSA
IMATGE D'OR
Avda. Boulevard, 13 - Tel. 657758
CALA D'OR (Mallorca)

**FOTOGRAFIA
PROFESIONAL**

REPORTATGES
FOTOS CARNET
FOTOCOPIES
VIDEO
MUSICA

*col.laboradors de
dies i coses*

El C.D. S'Horta de segona regional ha començat amb bon peu aquesta campanya

Plantilla C.D. S'Horta. Temporada 93/94.

Amb dues victòries locals en front del Santa Maria (2-1) gols den Mariano i 4-1 contra el Valldemossa Atc. (Villa 2, Mariano i Fèlix de penalt), enmig una jornada de descans per retirada de La Salle, ha estat l'arrancada del C.D. S'Horta que enguany ha incorporat el goleador Mariano procedent del Porto Colom, el mig Aznar, fill de l'entrenador Domingo Aznar i el darrer fitxatge en Kiko ex-jugador del Cala D'Or.

Incorporacions dels juvenils han estat el porter Repiso i els jugadors Marín i Binimelis els quals fins ara

han tengut destacades actuacions.

El primer gran derbie de la temporada es jugarà a Sa Teulera de s'Alqueria el proper dasset d'octubre, primer enfrontament oficial de la història, a pesar d'això el president Rafel Roig ens ha dit que l'única prima que hi ha per guanyar és un sopar i que ell aposta per el resultat 1-1; quan a si el S'Horta és un equip amb aspiracions d'ascens ens ha dit que el seu equip aspira a quedar lo millor possible i a aconseguir un cent cinquanta socis.

Maties Adrover

INSTAL·LACIONS
|
MONTATGES ELECTRICS
ANTENES PARABOL·LIQUES

Exposició de APLIQUES i LAMPARES
DARRERES NOVETATS EN PEL·LICULES
DE VIDEO

eléctricas
MANRESA, S.A.

Distribuidor Oficial: AEG - TELEFUNKEN -
ZANUSSI - THOMSON - SANYO - CORBERO

C/ Ariel, 5 - Tel. 657859

Avda. Bélgica, 6 - Tel. 657378

CALA D'OR

La veu de la terra

Llambreig de sang calenta
s'estreny a la percinta una vena d'escuma,
glopeja marinada.
Cabrera salpa nua
estenent la seva mà, aspra i disforja,
vella captaire
amb un cos roquissar de verge bruna.
Cabrera esclava
cansada ja d'ésser caserna i runa.
Deixau-la!
Prou té la llibertat ben merescuda.
Cabrera canta:
També som Catalunya!

Sóller, novembre '89

Mn. Rafel HERRACH I LLABRÉS

Rafel Horrach i Llabrés va néixer a Costitx l'any 1955. Després d'estudiar al seminari s'ordenà sacerdot l'any 1982. Ha estat rector a Sóller i actualment és a Lloseta. El 1985 va fer el sermó de Sant Miquel, a Calonge. Rafel Horrach és un home compromès amb l'evangeli i la nostra nació com es pot veure en aquest poema fet amb motiu de la lluita per Cabrera l'any 1989.

